

Република Србија
Агенција за
привредне регистре

**САОПШТЕЊЕ
О ПОСЛОВАЊУ ПРИВРЕДЕ У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У**

2014

ПРЕЛИМИНАРНИ ПОДАЦИ ЗА СТАТИСТИЧКЕ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ

БЕОГРАД, ОКТОБАР 2015

ИЗДАЈЕ: Агенција за привредне регистре
Београд, Бранкова 25
Телефон: + 381 11 333 1 443
E-mail: bonitet@apr.gov.rs
<http://www.apr.gov.rs>

Приликом коришћења података из ове публикације обавезно
навести Агенцију за привредне регистре као њихов извор.

САДРЖАЈ

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ.....	5
ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2014. ГОДИНИ	7
Резиме	7
I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА	9
1. Број привредних друштава и број запослених	9
2. Финансијске перформансе привредних друштава	11
2.1 Резултати пословања привредних друштава	11
2.2 Пословна имовина и извори финансирања привредних друштава	13
3. Концентрација финансијских перформанси привредних друштава	16
3.1 Финансијске перформансе привредних друштава по секторима	16
3.2 Финансијске перформансе по величини	21
4. Пословање одабраних сегмената привредних друштава	25
4.1 Пословање сегмента привредних друштва без јавних предузећа, привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији	25
4.2 Пословање јавних предузећа (без привредних друштава у реструктурирању).....	28
4.3 Пословање привредних друштава у реструктурирању	31
4.4 Пословање привредних друштава у стечају и ликвидацији	34
II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА	38
1. Број установа и број запослених	38
2. Финансијске перформансе установа	38
2.1 Резултати пословања установа	38
2.2 Пословна имовина и извори финансирања установа	39
III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА	42
1. Број предузетника и број запослених	42
2. Финансијске перформансе предузетника	42
2.1 Резултати пословања предузетника	42
2.2 Пословна имовина и извори финансирања предузетника	43
3. Концентрација финансијских перформанси предузетника	45
3.1 Финансијске перформансе предузетника по секторима	45
Списак табела и графикана	46

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ

Нешто успоренији раст глобалне економије, уз значајан пад цене нафте и раст долара, као и благи опоравак привреде у земљама евро зоне, остварен после рецесионих кретања претходних година, обележили су укупна економска кретања током 2014. године. Услед испољених економских тензија и присутних геополитичких турбуленција неизвесност се у протеклом периоду наметнула као главна карактеристика укупног међународног окружења.

Поред отежавајућих околности проистеклих због опште економске нестабилности, привреда Републике Србије у 2014. години додатно је погођена и ванекономским факторима – великим природним непогодама, па су макроекономски параметри домаће економије прилично пољуљани.

На погоршање макроекономских услова и укупног привредног амбијента, уз висок фискални дефицит и јавни дуг, током 2014. године утицали су и опадање агрегатне тражње, затим

даље слабење инвестиционе и кредитне активности, као и успоравање извоза.

Српска привреда је у 2014. години, после краткотрајне епизоде благог привредног раста остварено у претходној години, обновила рецесиона кретања, тако да је забележен осетан пад домаћег бруто производа од 1,8%.

Смањење привредне активности посебно је изражено код разменљивих сектора¹ В–Рударство, С–Прерађивачка индустрија, D–Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром и Е–Снабдевање водом и управљање отпадним водама, а сваки од поменутих сектора има и прилично велики удео у стварању бруто домаћег производа.

Ипак, као и претходних година, око две трећине бруто домаћег производа остварено је у неразменљивим секторима, а међу њима се издвајају сектори G–Трговина на велико и

Табела 1: Основни макроекономски показатељи

ОПИС	ГОДИНА	
	2014	2013
Бруто домаћи производ (у милионима динара – текуће цене)	3.878.024,3	3.876.403,4
Стопа раста бруто домаћег производа	-1,8	2,6
Индустријска производња	93,5	105,5
Годишња стопа инфлације (индекс потрошачких цена)	1,7	2,2
Извоз (у милионима евра)	11.157,0	10.996,7
Увоз (у милионима евра)	15.526,3	15.469,0
Број запослених (у хиљадама)	1.698	1.715
Бруто зараде (у динарима)	61.426	60.708
Нето зараде (у динарима)	44.530	43.932
Курс динара према еврџ (на дан 31. децембар)	120,96	114,64
Курс динара према долару (на дан 31. децембар)	99,46	83,13

Извори података: Републички завод за статистику Србије, Народна банка Србије

¹ Разменљиви сектори су: А–Пољопривреда, шумарство и рибарство; В–Рударство; С–Прерађивачка индустрија; D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Е–Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса. Неразменљиви сектори су: F–Грађевинарство; G–Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала; H–Саобраћај и складиштење; I–Услуге смештаја и исхране; J–Информисање и комуникације; K–Финансијске делатности и делатност осигурања; L–Пословање некретнинама; M–Стручне, научне, иновационе и техничке делатности; N–Административне и помоћне услужне делатности; O–Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање; P–Образовање; Q–Здравствена и социјална заштита; R–Уметност, забава и рекреација; S–Остале услужне делатности; T–Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе; U–Делатност екстериторијалних организација и тела

мало..., Н-Саобраћај и складиштење и I-Услуге смештаја и исхране.

Негативне тенденције привредних кретања посебно се огледају кроз оштар пад индустријске производње, од чак 6,5% у односу на претходну годину. Драстично смањење физичког обима индустријске производње у 2014. години у односу на претходну годину, великим делом и као последицу поплава, бележе сектори В-Рударство и D-Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром.

Нестабилност глобалних економских кретања неминовно се одразила и на динамику спољнотрговинске размене Републике Србије. Извоз, као главни покретач српске економије, после снажног међугодишњег раста од чак 25,8% у претходној години, у 2014. години је драматично успорен и остварује тек незнатан раст од свега 1,5%.

Такође, спорији темпо раста бележи и увоз (0,4%), па је последично, спољнотрговински дефицит смањен тек за 2,3%.

Овакво кретање привредног тока испратили су ниска инфлација и снажни депресијацијски притисци. Потрошачке цене су у децембру 2014. године, у поређењу са истим месецом претходне године, увећане само за 1,7%. С друге стране, национална валута је ослабила, па је на крају 2013. године вредност динара у односу на евро смањена за 5,5%, а у односу на долар чак за 19,6%.

У току 2014. године изостале су крупније промене на тржишту рада, тако да је настављено смањење укупног броја запослених, а просечне зараде су тек незнатно увећане, док је прилично висока стопа незапослености из претходног периода благо смањена.

ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2014. ГОДИНИ²

РЕЗИМЕ

Растућа неизвесност на глобалном економском тржишту, која је подстакнута снажним падом цене нафте, јачањем долара и постојећим геополитичким тензијама, као и велике поплаве које су погодиле нашу земљу, у 2014. години, провоцирале су ионако нестабилан привредни амбијент у Републици Србији.

Српска економија се, после прошлогодишњег благог опоравка, вратила рецесионим трендовима, па укупна привредна активност у 2014. години бележи пад од 1,8% у односу на претходну годину. Смањење обима индустријске производње још је израженије (6,5%), а извоз, као водећи покретач развоја у претходној години, бележи тек скроман раст од свега 1,5%. Укупну макроекономску слику употпуњују и ниска инфлација (1,7%) и депресијација домаће валуте у односу на евро (5,5%), а још значајније у односу на долар (19,6%).

Под теретом испољених ризика у укупном окружењу и услед тога сужених могућности за пословање, српска привреда је током 2014. године, са укупним приходима од 8.942.808 милиона динара и укупним расходима од 9.025.863 милиона динара, благо повећала прошлогодишњи обим активности. Укупно 93.759 привредних друштава запошљавало је 976.061 радника, што је за 18.839 мање него претходне године, а најинтензивније смањење броја запослених бележе привредна друштва у реструктурирању и јавна предузећа.

При томе, посебно охрабрује чињеница да је, и поред свих потешкоћа, привреда успела да настави вишегодишњу тенденцију остваривања позитивних резултата из пословних активности (369.953 милиона динара), док је негативан резултат (173.569 милиона динара) остварен по основу усклађивања вредности имовине и отписа потраживања мањи скоро за петину од прошлогодишњег.

С друге стране, висока задуженост домаће привреде и кретање девизног курса, допринели су значајном расту расхода камата и негативних ефеката валутне клаузуле, тако да су иначе високи финансијски расходи додатно увећани (51,1%), па је губитак по основу финансирања повећан 2,3 пута у односу на претходну годину и износи 273.881 милион динара.

Као последица наведеног, привреда у Републици Србији, на укупном нивоу, је 2014. годину завршила са негативним нето финансијским резултатом од 131.782 милиона динара, наспрам прошлогодишњих 30.924 милиона динара губитка.

Међутим, значајну дозу оптимизма улива чињеница да је претежни део домаће привреде, као и претходних година, пословао профитабилно. Највећи број привредних друштава (52.770) остварио је позитивне резултате, а њихов нето добитак укупно износи 416.869 милиона динара. Исто тако, у сфери негативних резултата било је 3.514 друштава мање него претходне године. С друге стране, нешто мање од трећине друштава пословало је непрофитабилно, са нето губитком у укупном износу од 548.651 милион динара.

Ведрији тон кретањима у домаћој привреди током 2014. године, такође, даје и даље раслојавање по одређеним сегментима привредних друштава. Тако, уколико се изузму јавна предузећа и привредна друштва у реструктурирању, стечају и ликвидацији, остали део привреде, уједно и њен највећи део, чине привредна друштва која су успела да се изборе са свим неизвесностима и на укупном нивоу бележе позитиван резултат од 16.645 милиона динара.

Нешто успешније него претходне године пословала су јавна предузећа, која су смањила укупан губитак за 13,4% и он износи 42.335 милиона динара. При томе, с обзиром да су 342 предузећа пословала са добитком (322 у 2013. години) евидентан је и број јавних предузећа која су исказала боље резултате од прошлогодишњих.

² Основ за израду Саопштења представљају подаци из Годишњег билтена финансијских извештаја за 2014. годину, у коме су подаци за 2014. годину дати на основу збирно обрађених прелиминарних података за статистичке и друге потребе за 2014. годину, док су подаци за претходну годину дати на основу збирно обрађених усвојених редовних годишњих финансијских извештаја за 2013. годину, које су привредна друштва и предузетници доставили Агенцији за привредне регистре у складу с прописима којима се уређује рачуноводство. Детаљан приказ података, како на укупном нивоу, тако и по нижим нивоима класификације, дат је у Годишњем билтену финансијских извештаја за 2014. годину

Највећи носиоци губитака су привредна друштва у реструктурирању, која су исказала чак 77.037 милиона динара негативног нето финансијског резултата, што је за 34,6% више него претходне године. Поред тога, привредна друштва у стечају и ликвидацији носе значајне губитке (29.056 милиона динара), али су они ипак мањи од прошлогодишњих (16,6%).

Губитке су, посматрано по секторима, у највећем обиму генерисала привредна друштва из сектора Н-Саобраћај и складиштење (49.452 милиона динара) и С-Прерађивачка индустрија (48.004 милиона динара), а са аспекта величине - велики системи (79.023 милиона динара) и микро привредна друштва (52.639 милиона динара).

Финансијски капацитети српске привреде у 2014. години готово су остали на прошлогодишњем нивоу. Укупна пословна имовина привредних друштава од 12.478.329 милиона динара финансирана је са 5.694.409 милиона динара капитала, а као и претходних година, до изражаја је дошла неадекватна структура средстава и извора њиховог финансирања.

Губици српске привреде, који се већ годинама талоче и увећавају, на крају 2014. године достигли су износ од 3.282.375 милиона динара, што је за 13,8% више него претходне го-

дине. Од тога, 1.438.962 милиона динара чине губици изнад висине капитала, који су повећани за четвртину у односу на прошлогодишње.

Међутим, оно што је, ипак, позитивно је да су губици лоцирани у мањем броју привредних друштава него претходне године, па је укупне губитке исказало 42.098 друштава (у претходној години 45.096), док је са губицима који су надмашили вредност капитала пословало 2.111 друштава мање односно њих 24.979.

Мањак сопствених извора и неповољна рочна структура извора финансирања додатно су продубили вишегодишње проблеме српске привреде - високу задуженост и неликвидност. Укупан дуг привреде на крају 2014. године нарастао је на 8.222.882 милиона динара и већи је за 4,8% у поређењу са прошлогодишњим. Последично, степен укупне задужености значајно је повећан (са 1,75 на 1,94). Поред тога, услед недостатка дугорочног капитала, краткорочним средствима је финансирана стална имовина, а негативан нето обртни капитал је увећан на 959.781 милион динара. Будући да оскудна средства нису била довољна за сервисирање текућих обавеза, на крају 2014. године, више од петине привредних друштава било је неликвидно дуже од 90 дана, па је проблем неликвидности привреде већ постао алармантан.

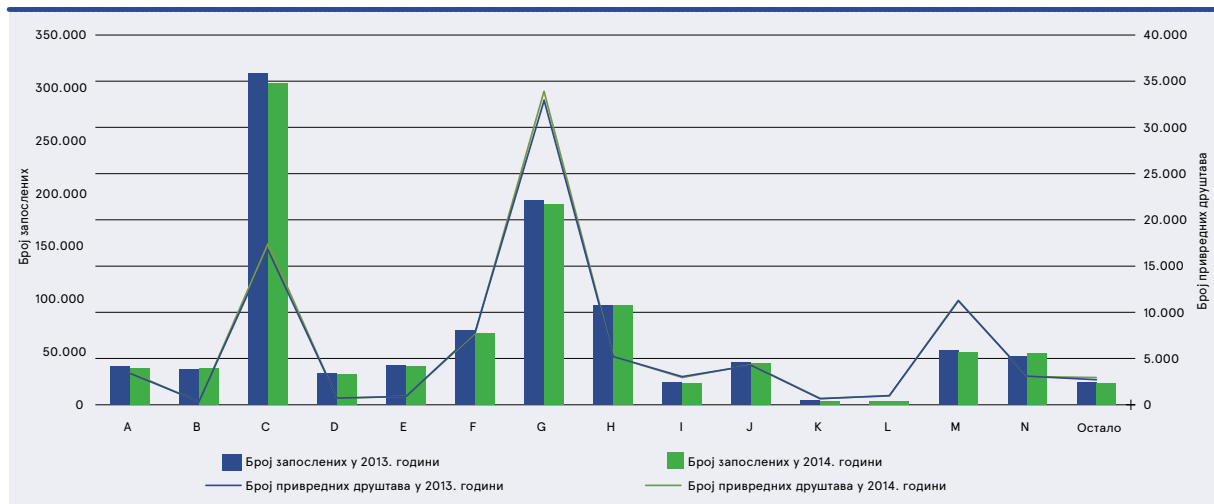
I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

1. БРОЈ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Привредну активност у Републици Србији у 2014. години обављала су 120.852 привредна друштва, а податке за статистичке и друге потребе Агенцији за привредне регистре поднела су 96.352 друштва³. Ови подаци, који представљају основ за са-

Посматрајући секторски, у српској привреди преовлађују привредна друштва која делатност обављају у неразмњивим секторима (71.619 или 76,4%), а та друштва запошљавала су и највећи број радника (536.966 или 55,0%). Истовремено,

Графикон 1: Број привредних друштава и запослених по секторима

гледавање финансијског положаја и успешности пословања привредних учесника, обрађени су за 93.759 друштава.

У условима турбулентне економске позадине задржан је тренд смањења броја запослених, који без прекида траје од 2009. године, тако да су у 2014. години привредна друштва запошљавала укупно 976.061 радника. У поређењу са претходном годином, укупан број запослених смањен је за 18.839 радника, а од тог броја скоро половину чине радници у јавним предузећима, затим привредним друштвима у реструктурирању, стечају и ликвидацији.

Најинтензивније смањење броја запослених, за 6.207 радника, бележе привредна друштва у реструктурирању, па је 271 друштво у реструктурирању (284 у 2013. години) запошљавало 54.539 радника. У 2014. години број запослених прилично су смањила и јавна предузећа, тако да су 482 јавна предузећа (без предузећа у реструктурирању) запошљавала 87.941 радника, што је за 2.223 радника мање у односу на претходну годину.

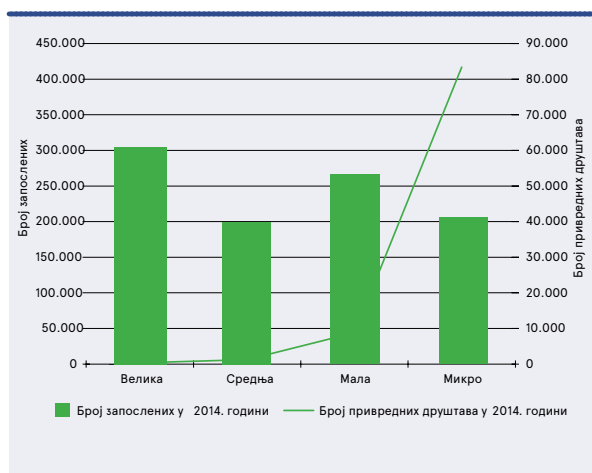
у овим секторима број привредних друштава опадао је нешто успоренијим темпом него у разменљивим секторима (1,9% наспрам 3,2%), а таква тенденција присутна је и код броја запослених (1,4% наспрам 2,4%).

Дугогодишња сконцентрисаност привредних друштава у оквиру појединих сектора присутна је и током 2014. године, када је највећи број привредних друштава пословао у секторима G-Трговина на велико и мало... (32.911 или 35,1%), затим C-Прерађивачка индустрија (16.783 или 17,9%) и M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (11.241 или 12,0%).

Истовремено, и неуравнотежен распоред запослених у оквиру сектора сличних је обрису као у протеклом периоду, тако да је највише радника било запослено у привредним друштвима која су делатност обављала у секторима C-Прерађивачка индустрија (304.185 или 31,2%), G-Трговина на велико и мало... (189.976 или 19,5%) и H-Саобраћај и складиштење (94.421 или 9,7%).

³ У складу са новим Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/2013) успостављен је нови модел финансијског извештавања у земљи. Сходно томе, за сва правна лица и предузетнике прописана је обавеза извештавања у две целине, и то достављањем података за статистичке и друге потребе државе, на основу којих се сагледавају укупна привредна кретања, и достављањем редовних годишњих финансијских извештаја и прописане документације уз те извештаје, за јавно објављивање, чиме је обезбеђена потпуна транспарентност финансијских извештаја. Поред тога, за сва правна лица, осим за микро правна лица и предузетнике, прописана је обавеза достављања тих података и извештаја са пратећом документацијом, у електронском облику, потписаних квалификованим електронским потписом законског заступника. Агенцији за привредне регистре-Регистру финансијских извештаја податке за статистичке и друге потребе за 2014. годину доставило је укупно 154.689 правних лица и предузетника, од чега је чак 28.649 потписано електронским потписом (ту обавезу за извештајну 2014. годину имало је свега око 11.000 правних лица)

Графикон 2: Број привредних друштава и запослених по величини привредних друштава

Структура привредних друштава са становишта величине⁴ показује да у Републици Србији послује највише микро привредних друштава (83.386 или 88,9%), а она запошљавају нешто више од петине укупног броја радника. Друга по бројности су мала привредна друштва, са учешћем од 9,4% у укупном броју привредних друштава, односно са 266.411 запослених или 27,3%.

С друге стране, у великим привредним друштвима, која чине око пола процента укупног броја друштава, ангажована је готово трећина радника односно 304.608 запослених.

Изражену асиметрију у дистрибуцији броја привредних друштава и броја запослених показује и упоредна анализа структуре српске привреде са аспекта секторског распореда и величине привредних друштава. Наиме, привредна друштва слабије финансијске снаге делатност обављају претежно у неразмњивим секторима, па тако највећи број микро и малих привредних друштава послује у тим секторима (78,2% и 64,2%), а у њима је сконцентрисано и највише радника запослених у свим микро и малим привредним друштвима (75,8% односно 56,9%).

Посматрано по појединим секторима, највише микро привредних друштава послује у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало... (29.449 или 35,3%) и при томе она запошљавају 28,3% укупног броја радника свих микро друштава. Истовремено, и мала привредна друштва, највећим делом послују у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало (3.076 или 34,9%), а у њима је запослена петина укупног броја радника свих малих друштава.

Нешто више од половине средњих привредних друштава пословало је у неразмњивим секторима и у њима је 50,2% свих радника запослених у друштвима те величине. Међутим, трећина привредних друштава средње величине послује у размњивом сектору С-Прерађивачка индустрија и у тих 413 друштава било је запослено 35,9% свих радника средњих друштава.

Насупрот томе, велика привредна друштва углавном послују у размњивим секторима (58,0%), а она запошљавају 57,6% укупног броја радника свих великих друштава. Највећа концентрација великих привредних друштава (146 или 43,5%) је у сектору С-Прерађивачка индустрија, а та друштва запошљавају трећину од укупног броја радника великих привредних друштава.

Једно од обележја српске привреде, већ годинама, је и пословање великог броја привредних друштава без запослених. У 2014. години то је још више испољено будући да је број тих друштава од 27.617 повећан у односу на прошлогодишњих 27.055, па је и њихов удео у укупном броју привредних друштава благо порастао (са 28,2% на 29,5%). Више од трећине ових друштава (9.519) активности је обављало у сектору Г-Трговина на велико и мало..., а велики број пословао је и у секторима С-Прерађивачка индустрија (4.701) и М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3.110).

У структури привредних друштава без запослених доминирају микро и мала друштва, а пословала су и 22 средња, као и три велика привредна друштва (у секторима С-Прерађивачка индустрија, Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и Ј-Информисање и комуникације).

⁴ У складу са новим Законом о рачуноводству извршено је и ново разврставање привредних друштава, према коме је дошло и до прегруписавања привредних друштава (у 2014. години појављују се и микро привредна друштва као нова група привредних друштава по величини), па подаци о броју привредних друштава и броју запослених, као и о њиховим финансијским перформансама у извештајној 2013. и 2014. години нису упоредиви. Величина привредних друштава за 2014. годину утврђена је на основу података из финансијских извештаја за 2013. годину, а према критеријумима прописаним Законом, привредна друштва су разврстана на велика, средња, мала и микро. У микро привредна друштва разврстана су она која су на дан 31. децембра 2013. године не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 10, пословни приход - 84.671 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине - 42.335 хиљада динара. У мала правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 50, пословни приход - 1.064.433 хиљаде динара и просечна вредност пословне имовине - 532.217 хиљада динара. У средња правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених - 250, пословни приход - 4.233.541 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине - 2.116.770 хиљада динара. У велика правна лица разврстана су правна лица која не прелазе два критеријума за средња правна лица

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Обављање делатности у условима континуирано напетог пословног окружења условило је да привредна друштва у 2014. години бележе тек благо међугодишње повећање обима активности. На нивоу целе привреде укупни приходи износе 8.942.808 милиона динара, а укупни расходи 9.025.863 милиона динара, и они су порасли свега за 2,4% односно 3,6% у односу на претходну годину.

Приходи привредних друштава највећим делом су реализовани из њихових пословних активности, па пословни приходи чине 94,5% укупних прихода (94,8% у претходној години). И у 2014. години, привредна друштва пословне приходе доминантно остварују од продаје робе, производа и услуга, а приходи исказани по том основу износе 8.221.415 милиона динара и већи су за 2,1% у односу на претходну годину.

У структури укупних расхода преовлађујућу улогу имају расходи по основу обављања пословне активности, при чему је њихово учешће благо смањено у поређењу са претходном годином (са 90,9% на 89,5%). Претежни део пословних расхода (68,4%) чине набавна вредност продате робе у износу од 3.271.391 милион динара и трошкови материјала горива и енергије са 2.257.487 милиона динара.

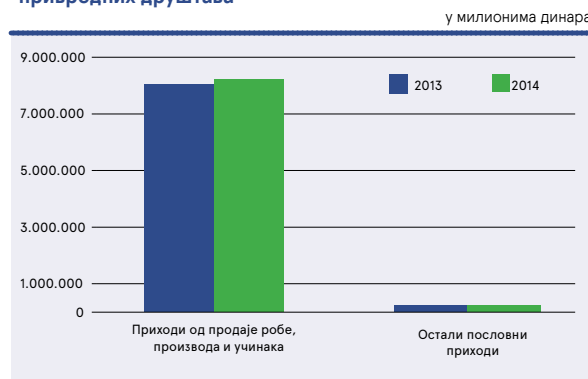
Светло обележје домаће привреде, и поред тога што је годинама уназад изложена отежаним условима пословања, представља њена истрајност у остваривању позитивних резултата из пословних активности. Такав тренд настављен је и током 2014. године, када се укупан пословни добитак од 369.953 милиона динара, после прошлогодишњег благог пада који је забележен први пут од почетка кризе, вратио у зону раста (4,6%).

Иако већ годинама привреда остварује позитивне стопе пословног добитка, остварени ниво укупног добитка из пословних активности није био довољан да надвлада притиске растуће задужености привредних друштава и изражених ризика у пословању, па су укупне резултате определили губици по основу финансијских и осталих активности.

Финансијски расходи увећани су за 51,1% у односу на претходну годину и износе 508.595 милиона динара, док су финансијски приходи порасли за 7,6%, а износе 234.713 милиона динара. Оваква кретања одразила су се на повећање негативног резултата из финансирања 2,3 пута у односу на претходну годину, те он износи 273.881 милион динара.

Присутна валутна нестабилност утицала је да привредна друштва исказу изразито високе негативне курсне разлике (246.336 милиона динара), које чине готово половину финансијских расхода. Негативне курсне разлике потичу углавном од обавеза у инострану валути, а њихов мањи део

Графикон 3: Структура пословних прихода привредних друштава

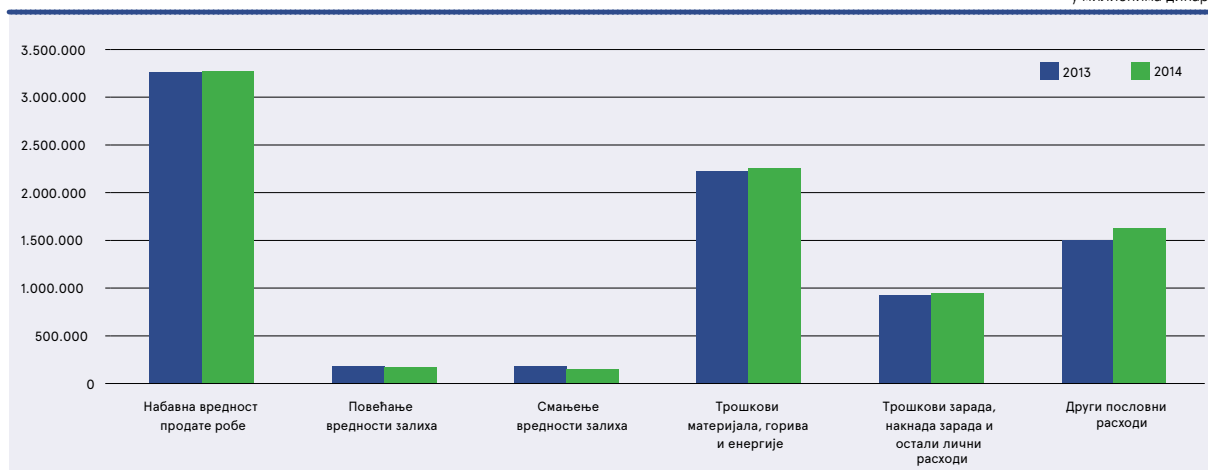
Табела 2: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	8.942.808	8.730.445	102,4
Б. Укупни расходи	9.025.863	8.710.906	103,6
Пословни приходи	8.451.578	8.276.070	102,1
Пословни расходи	8.081.625	7.922.542	102,0
I Пословни резултат	369.953	353.528	104,6
Финансијски приходи	234.713	218.120	107,6
Финансијски расходи	508.595	336.684	151,1
II Резултат из финансирања	-273.881	-118.564	231,0
Приходи из осталих активности	253.776	234.081	108,4
Расходи из осталих активности	427.345	446.208	95,8
III Резултат из осталих активности	-173.569	-212.127	81,8
IV Нето добитак пословања које се обуставља	2.740	2.174	126,1
V Нето губитак пословања које се обуставља	8.297	5.472	151,6

Графикон 4: Структура пословних расхода привредних друштава

у милионима динара

(38.194 милиона динара) резултат је прекњижавања преосталог износа разграниченог нето ефекта курсних разлика и уговорене валутне клаузуле из претходних година, у складу с прописима. Истовремено, услед високе задужености, расходи камата бележе значајну годишњу стопу раста од 14,0% и исказани су у износу од 145.080 милиона динара.

ња, добици по основу продаје средстава и други приходи из осталих активности повећани су за 8,4% у поређењу са претходном годином, док су расходи по тим основама мањи за 4,2%, па је негативан резултат из осталих активности у износу од 173.569 милиона динара скоро за петину мањи од прошлогодишњег.

Табела 3: Показатељи профитабилности на нивоу привреде

О П И С	ГОДИНА	
	2014	2013
1. Стопа приноса на сопствени капитал (после опорезивања)	-3,1	-0,7
2. Стопа приноса на укупна средства (после опорезивања)	0,1	0,8
3. Стопа пословног добитка	4,5	4,4
4. Стопа нето добитка	-1,6	-0,4
5. Рацио покрића камата	0,43	1,15

Финансијске приходе највећим делом чине позитивне курсне разлике, у износу од 87.287 милиона динара, а затим приходи од камата, који су прилично умањени (36,3%) и износе 51.534 милиона динара.

Приходи остварени по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, наплаћених отписаних потражива-

Услед изражене осетљивости на факторе из окружења, српска привреда је 2014. годину завршила са високим негативним нето финансијским резултатом од 131.782 милиона динара, насрам прошлогодишњег губитка од 30.924 милиона динара. У условима испољених кредитних и валутних ризика, растућа непрофитабилност привреде последица је њених недовољних капацитета да из свог редовног пословања фи-

Табела 4: Резултати пословања привредних друштава

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Нето добитак	416.869	52.770	447.505	54.154
2. Нето губитак	548.651	29.214	478.429	32.728
Нето финансијски резултат	-131.782	-	-30.924	-

нансира све већу задуженост, што илуструју и индикатори профитабилности. Кретања стопе приноса на сопствени капитал и на укупна средства потврђују да је из године у годину све мање оправдано коришћење позајмљеног капитала, будући да је цена тог капитала знатно већа од приноса који је остварен његовом употребом.

Оно што је свакако позитивно је чињеница да је већи део привреде, ипак, профитабилно пословао. Највећи број привредних друштава, њих 52.770, бележи позитиван резултат, уз укупан нето добитак од 416.869 милиона динара. Исто тако, за 3.514 смањен је и број привредних друштава која су пословала са губитком. С друге стране, нешто мање од трећине друштава (29.214) било је непрофитабилно, а њихов нето губитак укупно износи 548.651 милион динара. Без исказаног нето финансијског резултата пословало је 11.775 привредних друштава.

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Под притиском обновљених рецесионих тенденција, укупна пословна имовина привредних друштава у Републици Србији, на крају 2014. године, тек благо је увећана (0,9%) у поређењу са претходном годином и исказана је у износу од 12.478.329 милиона динара.

Привредна друштва су у 2014. години, и поред неповољности у пословном окружењу, показала спремност за инвестициона улагања, те су она повећана, али су у исто време у мањој мери ангажовала средства потребна за обављање текућег пословања, што је проузроковало готово стагнацију вредности укупне пословне имовине. Последично, у њеној структури стална имовина је повећала учешће са 59,0% на 60,4% у односу на претходну годину.

Стална имовина износи 7.531.979 милиона динара и бележи међугодишњи раст од 3,3%, при чему је тај раст, пре свега, одраз већих улагања у некретнине, постројења и опрему, које са 5.894.239 милиона динара и чине њен претежни део (78,3%).

У обртну имовину је инвестирано 4.879.984 милиона динара, а она је за 2,5% мања него претходне године. Залихе су задржале ниво из претходне године и изnose 1.485.267 милиона динара, док је и даље настављено увећавање потраживања по основу продаје (1,7%), па она са 1.821.918 милиона динара и чине највећи део те имовине. Истовремено, готовински еквиваленти и готовина умањени су за петину и исказани су у износу од 444.255 милиона динара.

Доминантно ослањање домаће привреде на позајмљене изворе финансирања, као и годинама уназад, обележило је и 2014. годину. Наиме, укупне обавезе привредних друштава изnose 8.222.882 милиона динара, док капитал у финансирању учествује са 5.694.409 милиона динара, чиме је пролонгиран тренд смањења рача сопственог капитала (са 36,4% на 34,0%). Као последица појачаног финансирања из екстерних извора, степен укупне задужености привреде је са прошлогодишњих 1,75 повећан на 1,94 у 2014. години.

Капитал привредних друштава готово је непромењен у односу на претходну годину, а претежно га чини основни капитал у износу од 3.870.847 милиона динара, затим ревалоризационе резерве са 1.239.204 милиона динара, односно нераспоређени добитак са 1.961.105 милиона динара и резерве са 486.793 милиона динара, док неуплаћени уписани капитал износи 21.166 милиона динара. Губитак је исказан у износу од 3.282.375 милиона динара, док нереализовани губици и нереализовани добици по основу хартија од вредности расположивих за продају изnose 25.916 милиона динара односно 12.340 милиона динара.

Табела 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	22.820	26.452	86,3
Б. Стална имовина	7.531.979	7.290.331	103,3
Нематеријална имовина	247.001	250.824	98,5
Некретнине, постројења и опрема	5.894.239	5.673.911	103,9
Биолошка средства	113.529	113.922	99,7
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	1.277.211	1.251.673	102,0
В. Одложена пореска средства	43.545	44.101	98,7
Г. Обртна имовина	4.879.984	5.004.520	97,5
Залихе	1.485.267	1.480.853	100,3
Потраживања по основу продаје	1.821.918	1.792.174	101,7
Краткорочни финансијски пласмани	496.628	530.775	93,6
Остала краткорочна потраживања	631.915	641.033	98,6
Готовински еквиваленти и готовина	444.255	559.685	79,4
Д. Укупна актива = Пословна имовина	12.478.329	12.365.404	100,9

Табела 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

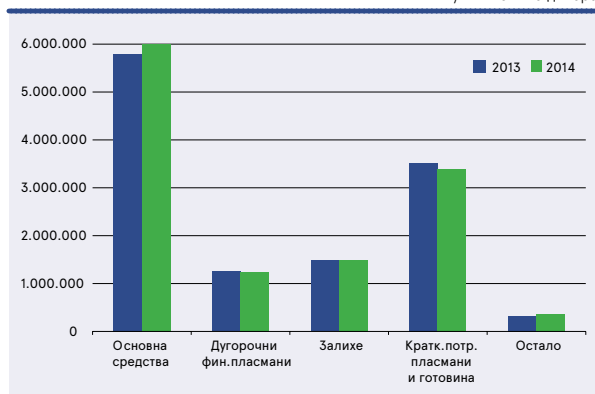
О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	5.694.409	5.679.801	100,3
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	2.337.917	2.178.471	107,3
Дугорочна резервисања	117.681	116.840	100,7
Дугорочне обавезе	2.220.236	2.061.631	107,7
В. Одложене пореске обавезе	163.490	163.363	100,1
Г. Краткорочне обавезе	5.721.475	5.504.413	103,9
Краткорочне финансијске обавезе	1.813.528	1.788.776	101,4
Обавезе из пословања	2.422.231	2.541.652	95,3
Остале краткорочне обавезе	1.485.715	1.173.985	126,6
Д. Губитак изнад висине капитала	1.438.962	1.160.643	124,0
Ђ. Укупна пасива	12.478.329	12.365.404	100,9

И поред већ ослабљене солвентности из протеклог периода, привреда је и у 2014. години наставила да се задужује. Укупан дуг привредних друштава већи је за 4,8% него на крају претходне године, а иако је раст дугорочних резервисања

и обавеза био интензивнији од раста краткорочних обавеза (7,3% наспрам 3,9%), задржана је асиметрија позајмљеног капитала са аспекта рочности. Из краткорочних позајмљених извора финансирано је 5.884.965 милиона динара средстава, а из дугорочних 2.337.917 милиона динара.

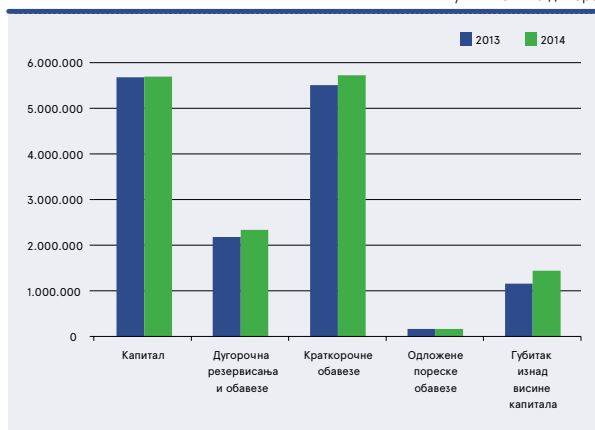
Графикон 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

Графикон 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

Проблем нередовног измиривања обавеза, пренет из претходног периода, је и даље изражен, тако да преко две петине краткорочних обавеза чине обавезе из пословања, чиме су практично преко неуредног плаћања обавеза добављачима привредна друштва покушала да надоместе мањак капитала за финансирање текућих активности. Такође, за пословање су користила и краткорочне кредите у износу од 1.813.528 милиона динара, који су за 1,4% већи него претходне године.

Велико оптерећење за домаћу привреду, већ годинама уназад, је и стално кумулирање губитака. Овај тренд није изостао ни током 2014. године, када укупни губици у износу од 3.282.375 милиона динара бележе међугодишњи раст од 13,8%. У томе, на губитке изнад висине капитала односи се 1.438.962 милиона динара, а они су скоро за четвртину већи од прошлогодишњих. Нагомилавање губитака одразило се на раст стопе изгубљеног капитала привредних друштава, која је у 2014. години достигла 43,7% (у претходној години 39,1%).

Известан позитиван сигнал, међутим, представља чињеница да је на крају 2014. године укупан број привредних друштава која су исказала губитке од 42.098 мањи за 2.998 у поређењу са претходном годином. У исто време, смањен је и број друштава која су исказала губитке изнад висине капитала, са 27.090 на 24.979.

Током 2014. године, као последица нарушене финансијске равнотеже, задржан је тренд коришћења краткорочних извора за финансирање сталне имовине, па су привредна друштва пословала са негативним нето обртним капиталом, који је за 55,0% већи него претходне године и износи 959.781 милион динара. Будући да су залихе исказане у износу од 1.485.267 милиона динара, за очување постигнутог нивоа ак-

Табела 7: Укупни губици привредних друштава

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Губитак	3.282.375	42.098	2.883.583	45.096
2. Губитак изнад висине капитала	1.438.962	24.979	1.160.643	27.090

тивности привредним друштвима је недостајало 2.445.048 милиона динара капитала, што је за 16,4% више него претходне године, и несумњиво упућује на продубљивање проблема неликвидности. Да растућа неликвидност упорно притиска пословање привредних друштава илуструје и низак општи рацио ликвидности, који је са прошлогодишњих 0,89 додатно умањен на 0,84 у 2014. години. Оваква кретања потврђује и рацио текуће ликвидности, који је такође смањен (са 0,62 на 0,58).

Колико је проблем неликвидности заиста присутан у српској привреди најбоље показује податак да су, на крају 2014. године, чак 20.424 привредна друштва била блокирана дуже од 90 дана. У прилог томе у којој мери неликвидност нагриза привреду неоспорно говори и то што ова привредна друштва носе скоро четвртину укупног нето губитка оствареног у 2014. години, али и петину кумулираних губитака целе привреде, а у исто време запошљавају чак 146.893 радника.

3. КОНЦЕНТРАЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ПЕРФОРМАНСИ

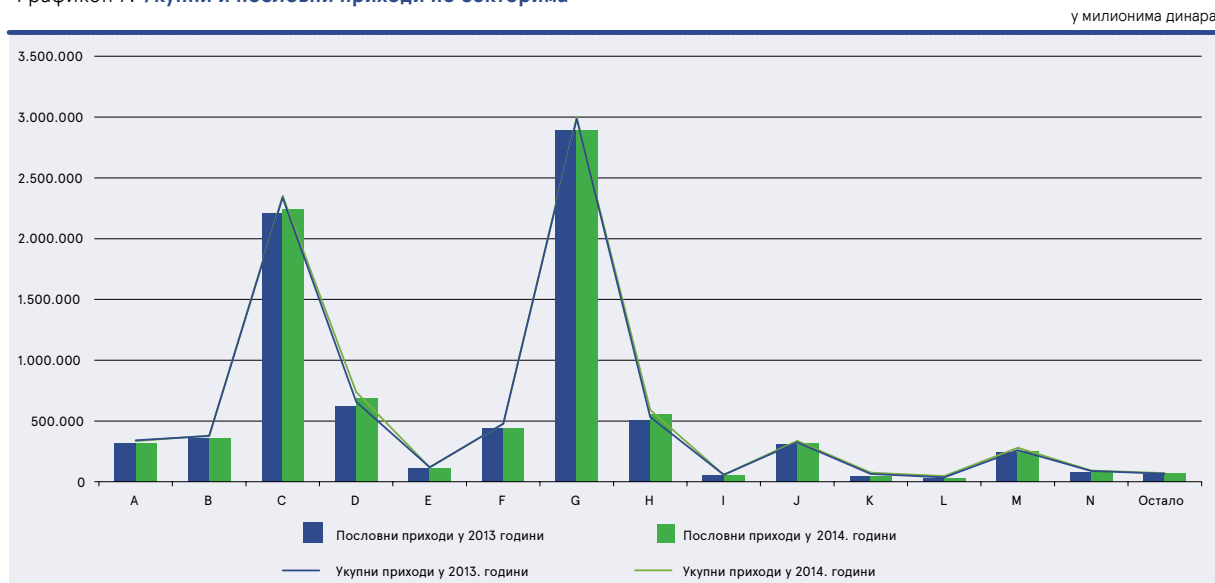
3.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПО СЕКТОРИМА

Пословање привредних друштава у Републици Србији, и у 2014. години, карактеришу наглашене секторске неравнотеже испољене кроз снажнији утицај неразмњливих сектора на укупне финансијске перформансе привреде. При томе, финансијски резултати и капацитети неразмњливих сектора остварени су уз већу дисперзију привредних друштава према величини, тако да је просечно учешће великих привредних друштава 37,4%, док и мала и микро друштва учествују са нешто мање од четвртине. Размњливи сектори претежно су се ослањали на велике системе, који су остварили скоро три петине финансијских перформанси тих сектора.

У 2014. години највећи укупан пословни добитак, у износу од 86.622 милиона динара, исказују привредна друштва из сектора G-Трговина на велико и мало..., а он је већи за 1,8% него претходне године. По висини остварених пословних добитака, затим се издвајају привредна друштва која су пословала у сектору J-Информисање и комуникације и D- Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (42.517 милиона динара и 32.011 милиона динара).

Истовремено, са негативним пословним резултатом пословала су свега четири сектора, при чему је највећи укупан пословни губитак исказан на нивоу сектора K-Финансијске делатности и делатност осигурања, и то у износу од 1.927 ми-

Графикон 7: Укупни и пословни приходи по секторима

У обављању пословних активности, годинама предњаче привредна друштва неразмњливих сектора, која у 2014. години скоро задржавају прошлогодишња учешћа у укупним приходима и укупним расходима на нивоу целе привреде (56,1% и 56,5%).

Највеће укупне приходе остварила су привредна друштва која су пословала у сектору G-Трговина на велико и мало... (2.995.522 милиона динара), а она бележе и највеће укупне расходе (2.998.053 милиона динара), док су привредна друштва из размњливог сектора С-Прерађивачка индустрија остварила укупне приходе од 2.351.257 милиона динара и укупне расходе од 2.387.224 милиона динара. Уједно, у оквиру ова два сектора претежно се одвијало пословање привредних друштава имајући у виду да они заједно носе око три петине укупних прихода и укупних расхода свих привредних друштава.

Стабилност у остваривању позитивних пословних резултата задржана је у пословању привредних друштава на нивоу и размњливих и неразмњливих сектора, а њихови позитивни резултати из пословних активности у износу од 192.107 милиона динара односно 177.846 милиона динара, бележе међугодишњу стопу раста од 5,6% односно 3,6%.

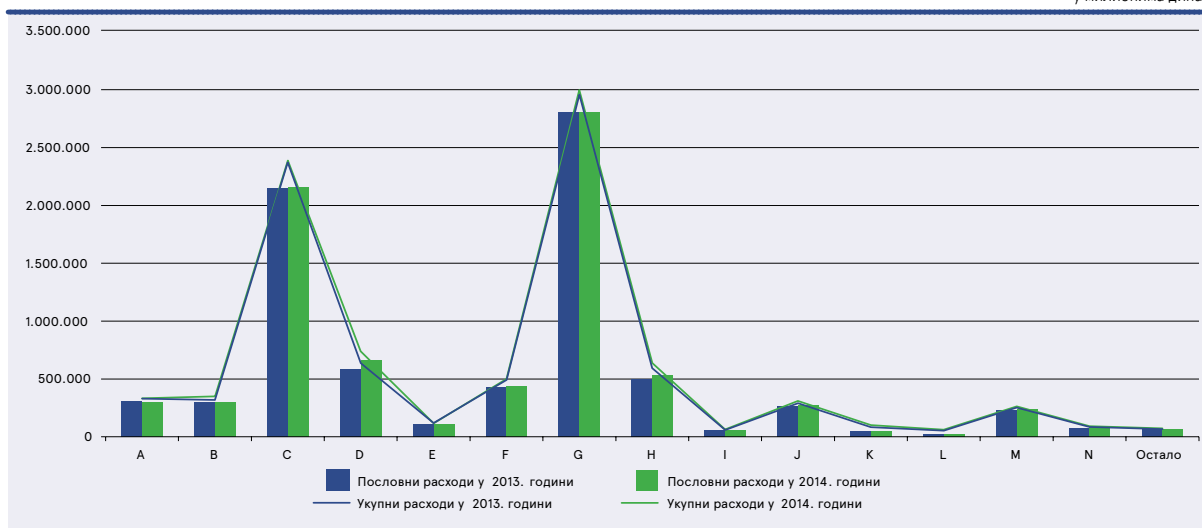
лиона динара, а он је више него преполовљен у поређењу са претходном годином.

Као и на нивоу целе привреде, и у размњливим и у неразмњливим секторима, позитивне резултате из пословних активности надмашили су увећани губици по основу финансијских активности, као и високи губици из осталих активности.

У односу на претходну годину негативан резултат из финансирања размњливих сектора повећан је 2,5 пута, а неразмњливих 2,2 пута и он износи 111.575 милиона односно 162.306 милиона динара. Највећи губитак по основу финансијских активности бележе привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, у износу од 84.562 милиона динара. Овај губитак определили су увећани финансијски расходи тог сектора, у којима је сконцентрисана трећина расхода камата и готово четвртина негативних курсних разлика укупне привреде. На нивоу сектора високе негативне резултате из финансирања бележе друштва из сектора G-Трговина на велико и мало... (50.876 милиона динара), F-Грађевинарство (28.726 милиона динара) и H-Саобраћај и складиштење (27.448 милиона динара).

Графикон 8: Укупни и пословни расходи по секторима

у милионима динара

И у 2014. години неразмњиви сектори исказују већи губитак по основу осталих активности (94.584 милиона динара) него размњиви сектори (78.985 милиона динара), с тим да је овај губитак код неразмњивих сектора за 28,2% мањи него претходне године, док је код размњивих благо смањен (1,7%).

Исказивање високог негативног нето финансијског резултата на нивоу укупне привреде првенствено је последица значајно повећања губитка (64,9%) неразмњивих сектора, исказаног у износу од 108.355 милиона динара, од чега се

скоро три четвртине односи на велика привредна друштва. Такође, приличан допринос дају и размњиви сектори, с обзиром да они, након прошлогодишњег профитабилног пословања (34.780 милиона динара), у 2014. години бележе негативан нето финансијски резултат у износу од 23.428 милиона динара.

У Републици Србији, у 2014. години, непрофитабилно је пословало 13 сектора, с тим да највећи негативан нето финансијски резултат, иако за петину мањи него претходне године, исказују привредна друштва из сектора Н-Саобраћај и

Табела 8: Структура прихода, расхода и резултата по појединим размњивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА					
	В-Рударство		С-Прерађивачка индустрија		Д-Снабдевање ел. енергијом...	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
A. Укупни приходи	380.071	100,6	2.351.257	100,6	739.123	112,5
Б. Укупни расходи	348.823	109,3	2.387.224	100,6	739.060	116,2
Пословни приходи	359.031	99,8	2.240.691	101,3	690.559	111,7
Пословни расходи	301.645	101,3	2.159.579	100,6	658.548	113,5
I Пословни резултат	57.387	92,7	81.112	123,5	32.011	84,1
Финансијски приходи	9.560	83,1	49.905	88,9	39.498	143,9
Финансијски расходи	30.550	362,4	134.467	127,8	34.424	174,5
II Резултат из финансирања	-20.990	n/a	-84.562	172,4	5.074	65,8
Приходи из осталих активности	11.476	179,1	60.146	88,3	9.051	80,5
Расходи из осталих активности	16.620	130,7	88.808	74,5	45.967	127,4
III Резултат из осталих активности	-5.144	81,5	-28.663	56,2	-36.917	148,6
IV Нето добитак посл. које се обуставља	4	14,8	514	36,7	16	n/a
V Нето губитак посл. које се обуставља	8	12,6	4.369	279,8	121	267,4
Нето добитак	37.549	65,8	118.359	91,9	20.786	84,0
Нето губитак	12.411	259,7	166.362	95,8	22.106	313,5
VI Нето финансијски резултат	25.138	48,0	-48.004	107,1	-1.320	n/a

Табела 9: Структура прихода, расхода и резултата по појединим неразмњивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА							
	F-Грађевинарство		G-Трговина на велико и мало...		H-Саобраћај и складиштење		J-Информисање и комуникације	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
A. Укупни приходи	476.330	99,4	2.995.522	100,3	590.160	110,6	336.137	103,7
B. Укупни расходи	501.050	101,8	2.998.053	101,4	636.621	107,3	309.676	106,6
Пословни приходи	441.023	99,1	2.889.536	99,9	553.103	109,9	313.858	103,0
Пословни расходи	436.890	101,3	2.802.914	99,9	534.144	107,9	271.341	104,6
I Пословни резултат	4.134	30,5	86.622	101,8	18.959	225,5	42.517	93,7
Финансијски приходи	14.589	115,5	37.448	99,2	18.317	104,0	10.823	98,5
Финансијски расходи	43.315	154,3	88.324	133,7	45.765	170,2	22.309	195,9
II Резултат из финансирања	-28.726	186,1	-50.876	179,6	-27.448	295,4	-11.486	n/a
Приходи из осталих активности	20.243	93,0	67.375	115,8	18.547	149,4	11.424	136,9
Расходи из осталих активности	20.289	62,9	105.441	127,2	56.218	79,5	15.538	79,7
III Резултат из осталих активности	-46	0,4	-38.066	154,0	-37.670	64,6	-4.114	36,9
IV Нето добитак посл. које се обуст.	475	469,2	1.162	541,5	193	111,1	33	99,4
V Нето губитак посл. које се обуст.	556	72,6	1.374	108,6	495	69,6	489	714,0
Нето добитак	25.393	89,2	86.956	96,9	20.764	129,2	39.760	107,7
Нето губитак	53.329	117,9	100.095	141,2	70.216	89,7	17.023	199,4
VI Нето финансијски резултат	-27.936	166,5	-13.139	n/a	-49.452	79,5	22.736	80,1

складиштење, и то у износу од 49.452 милиона динара, а при томе, он чини више него четвртину губитка целе привреде. Значајно учешће у укупном губитку привреде остварује и сектор С-Прерађивачка индустрија са негативним нето финансијским резултатом у износу од 48.004 милиона динара.

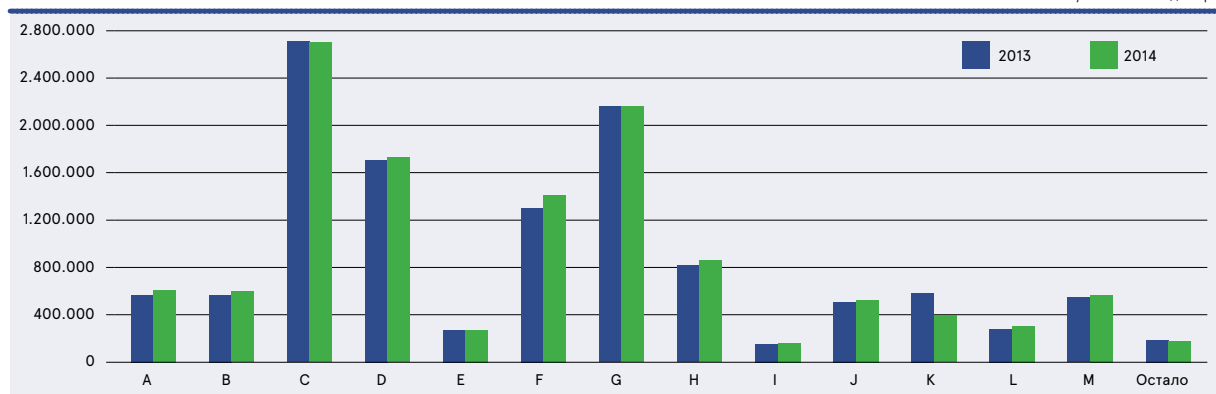
Изразит раст негативног резултата од 66,5% забележио је сектор F-Грађевинарство, а он износи 27.936 милиона динара, док је губитак сектора K-Финансијске делатности и делатности осигурања порастао за 38,3% и исказан је у износу од 26.202 милиона динара. По висини негативног нето финансијског резултата издваја се и сектор L-Пословање са некретностима (15.477 милиона динара), с тим да је он за 13,1% мањи него претходне године, односно сектор G-Трговина

на велико и мало..., који за разлику од претходне године, када је пословао профитабилно, у 2014. години исказује губитак од 13.139 милиона динара.

С друге стране, са добитком је пословало шест сектора, при чему је, исто као и претходне године, највећи позитиван нето финансијски резултат, мада је он више него преполовљен у поређењу са прошлогодишњим, остварен на нивоу сектора В- Рударство, у износу од 25.138 милиона динара, а он чини преко две петине исказаних укупних добитака привреде. Потом следе сектори J- Информисање и комуникације и M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности са позитивним нето финансијским резултатом у износу од 22.736 милиона динара односно 10.495 милиона динара, а који су

Графикон 9: Пословна имовина по секторима

у милионима динара

Табела 10: Структура пословне имовине по појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА					
	В-Рударство		С-Прерађивачка индустрија		D-Снабдевање ел. енергијом...	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	2	1,6	3.888	81,6	6.341	94,7
Б. Стална имовина	424.826	105,9	1.396.858	99,3	1.344.481	101,1
Нематеријална имовина	17.687	133,5	51.458	92,9	9.176	115,6
Некретнине, постројења и опрема	361.537	104,7	1.193.630	100,1	984.655	100,5
Биолошка средства	423	124,6	3.927	120,2	2.322	n/a
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	45.179	106,2	147.843	95,1	348.329	101,9
В. Одложена пореска средства	7.980	81,0	13.276	91,6	82	54,1
Г. Обртна имовина	164.376	103,6	1.285.740	100,3	379.620	102,1
Залихе	52.694	94,5	489.954	101,1	29.107	99,3
Потраживања по основу продаје	79.258	104,8	469.901	97,1	216.130	113,0
Краткорочни финансијски пласмани	8.655	122,6	113.094	101,1	24.307	91,7
Остала краткорочна потраживања	16.003	127,1	115.128	94,1	69.414	81,8
Готовински еквиваленти и готовина	7.766	102,1	97.664	122,9	40.662	102,3
Д. Укупна актива = Пословна имовина	597.183	104,8	2.699.762	99,7	1.730.524	101,3

мањи за 19,9% односно већи за 169,4% него претходне године.

Секторска анализа финансијских капацитета привреде показује да у 2014. години бржи раст бележе разменљиви сектори, услед чега је дошло до благог повећања учешћа тих сектора у укупној пословној имовини (са 47,1% на 47,4%), као и у капиталу (са 51,0% на 51,5%). Истовремено, у оквиру разменљивих сектора велика привредна друштва располажу са готово две трећине пословне имовине и више од три петине капитала тих сектора.

Такође, у оквиру свега три сектора сконцентрисано је преко половине пословне имовине свих привредних друштава: С-Прерађивачка индустрија (2.699.762 милиона динара), Г-Трговина на велико и мало... (2.157.565 милиона динара) и D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.730.524 милиона динара). Поред наведених сектора, значајно учешће у пословној имовини привреде остварује још и сектор F-Грађевинарство (1.411.202 милиона динара).

Ова четири сектора, истовремено, учествују са преко три петине у капиталу свих привредних друштава, при чему највише капитала ангажују привредна друштва која послују у секторима D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.131.596 милиона динара или 19,9%) и С-Прерађивачка индустрија (1.008.815 милиона динара или 17,7%), а потом следе сектори Г-Трговина на велико и мало... (761.305 милиона динара или 13,4%) и F-Грађевинарство (683.653 милиона динара или 12,0%).

Тренд опадања сопственог капитала и претежног коришћења позајмљених извора финансирања, који је заступљен на нивоу целе привреде, обележава и пословање привредних друштава по секторима. Исто тако, присутна је и тенденција интензивнијег раста дугорочних од краткорочних обавеза.

Око две трећине укупних обавеза привреде односи се на неразмњиве секторе, а оне су у 2014. години, са износом од 4.581.393 милиона динара веће за 3,4% од прошлогодишњих. Укупне обавезе разменљивих сектора бележе бржи раст (6,6%) и износе 3.641.489 милиона динара.

Преко четвртине укупног дуга носи сектор С-Прерађивачка индустрија (2.170.874 милиона динара), док високе износе обавеза исказују и сектори Г-Трговина на велико и мало... (1.656.995 милион динара) и F-Грађевинарство (866.974 милиона динара). При томе, најинтензивније су расле укупне обавезе сектора В- Рударство (18,0%) и Н- Саобраћај и складиштење (12,3%).

Као и у претходној години, више од половине укупних губитака домаће привреде кумулирано је у оквиру неразмњивих сектора, који и у 2014. години исказују нешто бржи раст од разменљивих сектора (14,3% наспрам 13,3%).

При томе, нешто мање од трећине укупних губитака привреде носе привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (1.029.322 милиона динара), а висока учешћа исказали су и сектори Г-Трговина на велико и мало... и Н-Саобраћај и складиштење са кумулираним губицима у износу од 540.748 милиона и 413.668 милиона динара. Највећи пораст губитака забележен је у сектору В-Рударство, и то за 51,6%, па они износе 139.194 милиона динара. Смањење укупних губитака евидентирано је код привредних друштава из три сектора: D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (3,4%), М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3,2%) и Р-Образовање (3,4%).

Услед сталног нагомилавања губитака, из године у годину, стопа изгубљеног капитала се повећава, па је у 2014. годи-

Табела 11: Структура пословне имовине по појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА							
	Ф-Грађевинарство		Г-Трговина на велико и мало...		Н-Саобраћај и складиштење		Ј-Информисање и комуникације	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	1.134	59,8	3.027	74,3	1.757	87,1	540	68,1
Б. Стална имовина	921.049	111,5	782.288	99,0	640.156	107,2	362.615	101,2
Нематеријална имовина	12.286	116,7	31.913	84,7	4.342	109,1	95.286	101,6
Некретнине, постројења и опрема	859.027	112,9	557.816	98,8	607.542	107,3	177.135	97,4
Биолошка средства	535	169,2	1.146	122,5	124	284,9	15	235,3
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	49.201	91,2	191.413	102,1	28.148	105,6	90.179	109,1
В. Одложена пореска средства	1.622	94,2	5.452	113,7	1.086	122,5	5.699	141,8
Г. Обртна имовина	487.397	103,3	1.366.799	100,4	214.683	98,7	158.640	109,3
Залихе	187.570	101,6	484.263	100,5	30.689	82,4	26.786	93,8
Потраживања по основу продаје	130.368	96,9	515.108	100,0	112.605	103,3	60.527	105,4
Краткорочни финансијски пласмани	48.397	110,0	112.845	96,5	21.700	108,2	13.147	94,8
Остала краткорочна потраживања	87.840	109,2	135.161	92,9	25.312	80,7	28.877	108,4
Готовински еквиваленти и готовина	33.223	117,2	119.422	117,4	24.377	122,3	29.304	157,2
Д. Укупна актива = Пословна имовина	1.411.202	108,4	2.157.565	99,9	857.682	104,9	527.494	103,8

ни, на нивоу неразмјенивих сектора она достигла 47,2% (у претходној години 42,4%). И привредна друштва у размјенивим секторима бележе повећање стопе изгубљеног капитала, и то са 35,8% у претходној години на 40,2%, али је она и даље испод стопе на нивоу целе привреде (43,7%).

На продубљену неликвидност, која се огледа у повећању негативног нето обртног капитала свих привредних друштава у 2014.

години, у већој мери утицало је пословање размјенивих сектора, који су исказали тај капитал за петину већи од прошлогдишњег, у износу од 526.264 милиона динара. Ипак, негативан нето обртан капитал неразмјенивих сектора је дуплиран у односу на претходну годину и износи 433.517 милиона динара.

Недовољан износ дугорочних средстава за финансирање сталне имовине највише је испољен код привред-

Табела 12: Структура извора финансирања по појединим размјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА					
	В-Рударство		С-Прерађивачка индустрија		Д-Снабдевање ел. енергијом...	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Капитал	294.032	106,2	1.008.815	100,2	1.131.596	100,3
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	164.717	135,9	544.066	101,9	161.693	119,8
Дугорочна резервисања	16.949	76,1	23.591	105,0	9.708	97,1
Дугорочне обавезе	147.767	149,4	520.475	101,7	151.985	121,6
В. Одложене пореске обавезе	10.870	86,9	16.040	98,6	86.525	97,2
Г. Краткорочне обавезе	208.312	108,8	1.610.769	105,3	400.074	102,8
Краткорочне финансијске обавезе	44.298	81,2	522.077	101,8	50.728	105,5
Обавезе из пословања	78.742	103,3	666.004	99,8	232.345	117,5
Остале краткорочне обавезе	85.273	140,5	422.688	121,1	117.001	81,6
Д. Губитак изнад висине капитала	80.748	249,9	479.927	127,0	49.364	145,9
Ђ. Укупна пасива	597.183	104,8	2.699.762	99,7	1.730.524	101,3

Табела 13: Структура извора финансирања по појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО СЕКТОРИМА							
	F–Грађевинарство		G–Трговина на велико и мало...		H–Саобраћај и складиштење		J–Информисање и комуникације	
	Износ %	Инд.	Износ %	Инд.	Износ %	Инд.	Износ %	Инд.
A. Капитал	683.653	117,5	761.305	101,9	409.011	105,9	230.985	95,4
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	231.714	101,7	310.073	106,5	193.996	106,1	196.392	122,5
Дугорочна резервисања	24.202	112,6	8.277	93,6	10.964	101,4	5.564	115,1
Дугорочне обавезе	207.513	100,5	301.796	106,9	183.032	106,4	190.829	122,7
В. Одложене пореске обавезе	6.100	134,4	5.547	81,6	19.857	114,8	2.597	93,4
Г. Краткорочне обавезе	629.160	103,1	1.341.375	98,0	357.051	115,9	173.859	99,6
Краткорочне финансијске обавезе	231.347	103,5	376.681	93,1	138.202	136,8	50.009	79,9
Обавезе из пословања	195.659	72,8	748.991	94,1	144.844	94,4	53.931	91,0
Остале краткорочне обавезе	202.154	170,9	215.703	128,9	74.006	138,1	69.919	132,5
Д. Губитак изнад висине капитала	139.425	113,1	260.735	103,3	122.232	158,8	76.339	106,6
Ђ. Укупна пасива	1.411.202	108,4	2.157.565	99,9	857.682	104,9	527.494	103,8

них друштава у секторима С–Прерађивачка индустрија (327.524 милиона динара), H–Саобраћај и складиштење (161.171 милион) и F–Грађевинарство (146.761 милион динара). Знатно повећање негативног нето обртног капитала бележе привредна друштва која послују у секторима H–Саобраћај и складиштење (50,7%), L–Пословање некретнинама (40,0%) и N–Административне и помоћне услужне делатности (36,1%), док је он највише смањен код привредних друштава из сектора J– Информисање и комуникације (57,1%). Адекватан износ дугорочног капитала за покриће сталне имовине обезбедила су привредна друштва на нивоу само три сектора, а у највећем износу (25.346 милиона) у сектору G–Трговина на велико и мало...

Ослабљена финансијска структура привреде током 2014. године, рефлектовала се и кроз раст недостајућег капитала за финансирање оствареног нивоа пословања, и у оквиру разменљивих (9,1%) и неразмјенивих сектора (24,6%). Највише дугорочног капитала за финансирање сталне имовине и залиха недостајало је привредним друштвима из сектора С–Прерађивачка индустрија (817.478 милиона динара), G–Трговина на велико и мало... (458.917 милиона динара) и F–Грађевинарство (334.331 милион динара).

3.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПО ВЕЛИЧИНИ⁵

Привреда у Републици Србији се у 2014. години у највећој мери ослањала на групацију великих система, чији су финансијски токови определили укупно пословање привреде, иако они чине најмањи број привредних друштава. Истовремено, приметан утицај на финансијске параметре имају и мала друштва, али и микро, као најбројнија у домаћој привреди.

Највећи део пословних активности генеришу велика привредна друштва, будући да су остварила укупне приходе у износу од 4.042.166 милиона динара и укупне расходе у износу од 4.103.225 милиона динара, што представља 45,2% односно 45,5% тих прихода и расхода свих привредних друштава. Пословање великих привредних друштава претежно се обављало у разменљивим секторима, при чему је највећи обим активности евидентан код тих друштава у сектору С–Прерађивачка индустрија, на која се односи 28,9% укупних прихода и 29,0% укупних расхода свих великих привредних друштава.

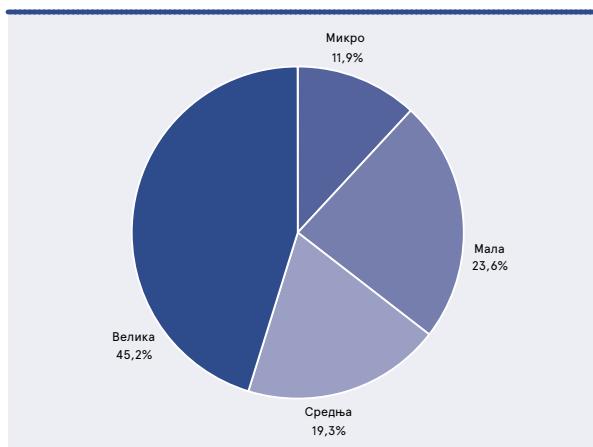
Значајан део укупне економске активности одвијао се у оквиру малих привредних друштава, с обзиром да су остварила скоро четвртину укупних прихода и укупних расхода (2.112.621 милион динара односно 2.079.584 милиона динара) исказаних на нивоу привреде. За разлику од великих, мала привредна друштва су углавном пословала у неразмјенивим секторима, где су најактивнија била друштва у сектору G–Трговина на велико и мало, која су исказала нешто више од две петине укупних прихода и укупних расхода свих малих друштава.

У складу са наведеним, опредељујући утицај на укупно остварени позитиван резултат из пословних активности домаће привреде, имала су велика привредна друштва. Она су реализовала половину укупног пословног резултата привреде, односно 183.129 милиона динара, при чему се скоро трећина односи на друштва која су пословала у сектору В–Рударство. Истовремено, мала привредна друштва, са остварених 107.549 милиона динара, учествују више него са четвртином у укупном позитивном пословном резултату.

Међутим, негативни ефекти финансијских и осталих активности свих привредних друштава нарушили су остварене позитивне резултате из пословних активности. Велика при-

⁵ Види фусноту 4

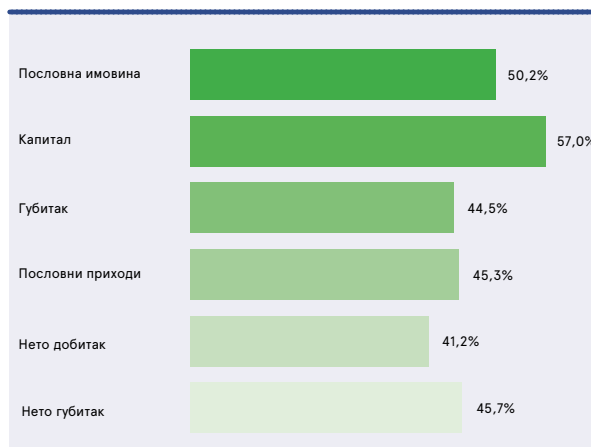
Графикон 10: Укупни приходи привредних друштава по величини

вредна друштва су исказала негативан резултат из финансирања у износу од 121.476 милиона динара, што представља 44,4% овог резултата на нивоу привреде. Њихови губици из финансирања првенствено су последица високих финансијских расхода, чији највећи део чине негативне курсне разлике у износу од 119.064 милиона динара, али и расхода камата у висини од 64.798 милиона динара. Такође, велика привредна друштва су исказала и негативан резултат остварен по основу усклађивања вредности имовине и осталих потраживања од 119.951 милион динара, који чини више од две трећине овог резултата на нивоу укупне привреде.

Губици по основу финансијских и осталих активности допринели су исказивању негативног нето финансијског резултата

Графикон 11: Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде

домаће привреде, те тако и великих привредних друштава. Њихови губици износе 79.023 милиона динара или три петине укупног губитка, при чему се највећи део од 53.286 милиона динара односи на друштва која су пословала у сектору Н-Саобраћај и складиштење. Треба напоменути да су и микро привредна друштва исказала висок негативан нето финансијски резултат у износу од 52.639 милиона динара, који се претежно (47,8%) односи на друштва из сектора F-Грађевинарство и K-Финансијске делатности и делатност осигурања.

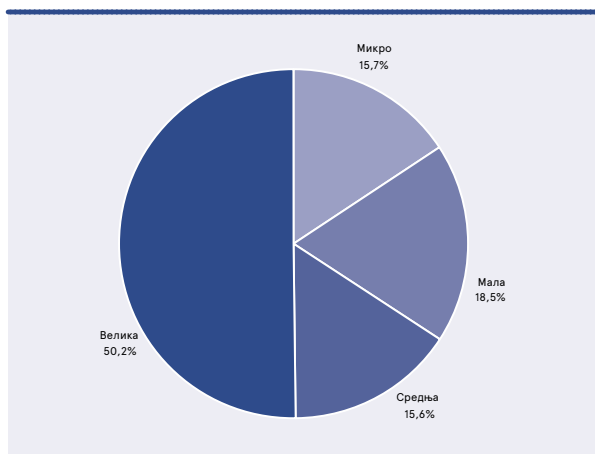
Средња привредна друштва такође су пословала са губитком у износу од 18.966 милиона динара, при чему су највеће износе губитака исказала друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (13.334 милиона динара).

Табела 14: Структура прихода, расхода и резултата по величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО ВЕЛИЧИНИ			
	Велика	Средња	Мала	Микро
A. Укупни приходи	4.042.166	1.724.155	2.112.621	1.063.867
Б. Укупни расходи	4.103.225	1.733.613	2.079.584	1.109.441
Пословни приходи	3.825.247	1.619.691	2.012.063	994.577
Пословни расходи	3.642.119	1.557.753	1.904.514	977.239
I Пословни резултат	183.129	61.938	107.549	17.337
Финансијски приходи	126.676	43.356	38.177	26.504
Финансијски расходи	248.153	99.949	100.421	60.072
II Резултат из финансирања	-121.476	-56.592	-62.245	-33.568
Приходи из осталих активности	89.681	60.568	61.899	41.629
Расходи из осталих активности	209.631	74.656	72.346	70.712
III Резултат из осталих активности	-119.951	-14.088	-10.447	-29.083
IV Нето добитак пословања које се обуст.	562	540	482	1.157
V Нето губитак пословања које се обуст.	3.322	1.255	2.302	1.418
Нето добитак	171.694	72.444	111.592	61.139
Нето губитак	250.717	91.410	92.747	113.778
VI Нето финансијски резултат	-79.023	-18.966	18.845	-52.639

Графикон 12: **Пословна имовина по величини привредних друштава**

У 2014. години само су мала привредна друштва профитабилно пословала и остварила позитиван нето финансијски резултат од 18.845 милиона динара, при чему су више од две трећине овог добитка реализовала друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало.

Доминантно учешће великих привредних друштава у укупним капацитетима привреде потврђује и податак да њихова средства у износу од 6.262.714 милиона динара и капитал у висини од 3.248.413 милиона динара, чине половину односно нешто мање од три петине ових капацитета свих привредних друштава. Са њиховим највећим делом располажу друштва која послују у сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.652.596 милиона динара пословне имовине и 1.099.507 милиона динара капитала).

Погоршана структурна равнотежа средстава и извора финансирања, услед недостатка сопствених извора финансирања и, при томе, велике зависности привреде од позајмљених извора, нарочито је изражена у пословању микро привредних друштава. Ова друштва су свега 6,2% укупних средстава финансирала из сопствених извора, па бележе степен укупне задужености од чак 15,12 и он је вишеструко већи од степена задужености целокупне привреде (1,94). С друге стране, велика привредна друштва забележила су најнижи степен укупне задужености од 1,29.

Највећи износ губитака привреде носе велика и микро привредна друштва. Кумулирани губици великих привредних друштава у висини од 1.461.467 милиона динара, чине 44,5% тих губитака укупне привреде, од чега се 508.596 милиона динара односи на губитке изнад висине капитала. Више од половине укупних губитака које су исказала велика привредна друштва, односе се на друштва која су пословала у секторима С-Прерађивачка индустрија и Н-Саобраћај и складиштење.

Истовремено, укупним губицима микро привредних друштава у износу од 905.596 милиона динара, углавном су допринела друштва која су пословала у секторима С-Прерађивачка индустрија (233.018 милиона динара) и Г-Трговина на велико и мало (275.327 милиона динара). Треба истаћи и да су друштва из ових сектора генерисала три петине губитка изнад висине капитала свих микро друштава, који износи 564.522 милиона динара и већи је од тог губитка великих привредних друштава.

Нагомилани губици условили су смањивање сопственог капитала, што се рефлектовало на изузетно високу стопу изгубљеног капитала од 88,3% у микро привредним друштвима, која је двоструко виша од ове стопе на нивоу свих друштава

Табела 15: **Структура пословне имовине по величини привредних друштава**

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО ВЕЛИЧИНИ			
	Велика	Средња	Мала	Микро
А. Уписани а неуплаћени капитал	836	2.031	4.559	15.394
Б. Стална имовина	4.412.537	1.086.018	1.134.796	898.628
Нематеријална имовина	150.098	38.589	19.468	38.847
Некретнине, постројења и опрема	3.511.954	887.137	897.088	598.060
Биолошка средства	65.317	24.202	12.785	11.224
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	685.168	136.089	205.456	250.498
В. Одложена пореска средства	26.036	7.286	7.974	2.249
Г. Обртна имовина	1.823.304	857.034	1.159.140	1.040.505
Залихе	502.469	271.265	394.087	317.446
Потраживања по основу продаје	746.524	306.980	424.608	343.805
Краткорочни финансијски пласмани	169.524	98.097	113.800	115.207
Остала краткорочна потраживања	236.405	105.974	117.199	172.337
Готовински еквиваленти и готовина	168.382	74.717	109.446	91.710
Д. Укупна актива = Пословна имовина	6.262.714	1.952.369	2.306.469	1.956.777

Табела 16: Структура извора финансирања по величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПО ВЕЛИЧИНИ			
	Велика	Средња	Мала	Микро
А. Капитал	3.248.413	797.174	949.830	698.993
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	1.128.099	371.042	430.043	408.733
Дугорочна резервисања	63.626	26.041	16.346	11.668
Дугорочне обавезе	1.064.473	345.001	413.697	397.065
В. Одложене пореске обавезе	139.863	13.988	6.921	2.718
Г. Краткорочне обавезе	2.254.935	930.017	1.125.668	1.410.855
Краткорочне финансијске обавезе	681.427	319.219	352.208	460.674
Обавезе из пословања	954.770	343.535	516.479	607.446
Остале краткорочне обавезе	618.737	267.263	256.980	342.735
Д. Губитак изнад висине капитала	508.596	159.852	205.993	564.522
Ђ. Укупна пасива	6.262.714	1.952.369	2.306.469	1.956.777

(43,7%). Насупрот томе, сва остала привредна друштва са аспекта величине бележе нижу стопу изгубљеног капитала од исказане стопе на нивоу привреде, с тим да је код великих привредних друштава она најнижа (34,8%).

Сва привредна друштва, осим малих, пословала су са негативним нето обртним капиталом, при чему је највише дугорочног капитала недостајало великим привредним друштвима, што упућује на нарушену финансијску равнотежу и проблеме у измиривању обавеза како ових друштава тако и домаће привреде.

Негативан нето обртни капитал великих привредних друштава у износу од 545.333 милиона динара чини више од половине овог капитала на нивоу привреде. Највећи обим забележила су друштва из сектора Н-Саобраћај и складиштење (154.218 милиона динара) и сектора С-Прерађивачка индустрија (148.528 милиона динара). При томе је за очување пословне активности великим привредним друштвима недостајало 1.047.802 милиона динара дугорочног капитала. Са прилично високим негативним нето обртним капиталом у износу од 369.346 милиона динара пословала су и микро привредна друштва, којима је недостајало 686.792 милиона динара квалитетних извора финансирања.

4. ПОСЛОВАЊЕ ОДАБРАНИХ СЕГМЕНАТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

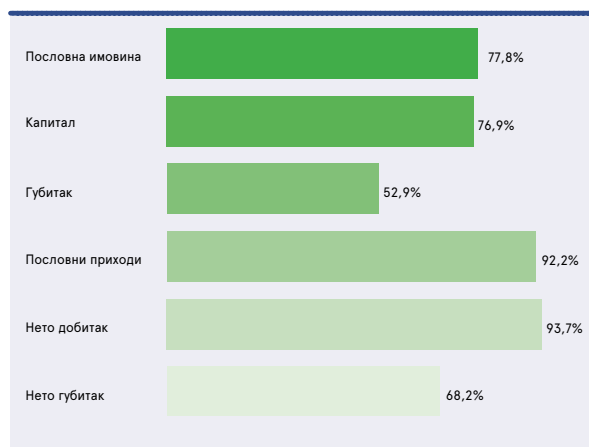
4.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ СЕГМЕНТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА БЕЗ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА И ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У РЕСТРУКТУРИРАЊУ, СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ

Као посебан, уједно и највећи, сегмент у српској привреди издвајају се привредна друштва чије је пословање превасходно одређено тржишним принципима, а он обухвата сва привредна друштва, осим јавних предузећа, привредних друштава у реструктурирању и привредних друштава у стечају и ликвидацији. Имајући у виду остварене финансијске резултате и ресурсе којима располаже, овај сегмент привредних друштава је највиталнији део домаће привреде и даје ведрiji тон укупним привредним кретањима.

Посматрани сегмент у 2014. години обухвата 94,0% свих привредних друштава односно 88.103 друштва, што је за 1.832 мање у односу на претходну годину. Број запослених у тим друштвима од 826.849 радника, смањен је за 1,2% у поређењу са прошлогодишњим и чини 84,7% од укупног броја запослених на нивоу привреде. Више од половине друштва обављало је делатности у секторима С-Прерађивачка индустрија и G-Трговина на велико и мало..., а у њима је било запослено преко половине радника. У овом сегменту привреде преовлађују микро друштва (89,0%), а радници су у највећем броју запослени у малим привредним друштвима (28,6%) и великим системима (27,1%).

У оквиру групе привредних друштава која примарно послују по тржишним принципима доминантно се одвијала укупна пословна активност целе привреде, а та друштва располажу и са претежним делом укупних финансијских капацитета.

Графикон 13: Учешће сегмента привредних друштава без јавних предузећа и пр. друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији у перформансама привреде

Током 2014. године укупни приходи и укупни расходи овог сегмента расту брже (3,1% и 4,4%) него на нивоу целе привреде и са износом од 8.187.415 милиона динара односно 8.125.124 милиона динара она генеришу 91,6% прихода и 90,0% расхода свих привредних друштава. При томе, пословање посматраног дела привреде обављало се углавном у оквиру неизменљивих сектора, док је преко две трећине пословања било сконцентрисано у оквиру само два сектора: G-Трговина на велико и мало... и С-Прерађивачка индустрија. Нешто мање од три петине укупних прихода и укупних расхода реализовано је у оквиру великих привредних друштава.

Табела 17: Структура укупних прихода и укупних расхода сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	8.187.415	7.944.186	103,1
Б. Укупни расходи	8.125.124	7.784.323	104,4
Пословни приходи	7.790.237	7.576.307	102,8
Пословни расходи	7.407.291	7.204.294	102,8
I Пословни резултат	382.946	372.014	102,9
Финансијски приходи	183.872	179.323	102,5
Финансијски расходи	394.518	273.802	144,1
II Резултат из финансирања	-210.645	-94.478	223,0
Приходи из осталих активности	210.804	186.898	112,8
Расходи из осталих активности	317.085	302.701	104,8
III Резултат из осталих активности	-106.281	-115.804	91,8
IV Нето добитак пословања које се обуставља	2.501	1.658	150,9
V Нето губитак пословања које се обуставља	6.230	3.526	176,7

Табела 18: Резултати пословања сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава (остала)	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава (остала)
1. Нето добитак	390.730	51.919	429.835	53.187
2. Нето губитак	374.085	26.183	319.820	28.998
Нето финансијски резултат	16.645	-	110.015	-

У оквиру укупних прихода преовлађују пословни приходи (95,1%), који су благо увећани у односу на претходну годину (2,8%). Приближно исти раст остварују и финансијски приходи, док су приходи из осталих активности расли бржим темпом (12,8%).

И у делу расхода највећи удео (91,2%) имају пословни расходи, који бележе идентичан раст као и пословни приходи, и износе 7.407.291 милион динара. Финансијски расходи су, услед интензивног раста (44,1%), исказани у износу од 394.518 милиона динара, а њихов претежни део чине негативне курсне разлике (188.025 милиона динара) и расходи камата (103.235 милиона динара). Расходи из осталих активности повећани су за 4,8% и износе 317.085 милиона динара.

Привредна друштва из анализираниог сегмента остварују позитиван резултат из пословних активности, у износу од 382.946 милиона динара, који је већи од укупног пословног добитка исказаног на нивоу привреде, а бележи годишњу стопу раста од 2,9%.

Како је и пословање ових привредних друштава у великој мери обликовано неповољним кретањима њихових финансијских и осталих активности, она бележе негативан резултат из финансирања у износу од 210.645 милиона динара, који је 2,2 пута већи од прошлогодишњег, а чини преко три четвртине тог губитка исказаног на нивоу целе привреде. Истовремено, у оквиру овог сегмента сконцентрисано је и преко три петине укупног губитка по основу осталих активности свих привредних друштава, и то у износу од 106.281 милион динара, при чему је он мањи за 8,2% у поређењу са претходном годином.

Да је већи део српске привреде успешан показују укупни резултати овог сегмента, који је у 2014. години остварио позитиван нето финансијски резултат у износу од 16.645 милиона динара, насупрот укупној привреди која је пословала са губитком. Будући да су на смањење профитабилности тог дела привреде пресудно утицали испољени ризици пословног окружења, добитак је, ипак, за 84,9% мањи него претходне године.

Три петине привредних друштава у овом сегменту привреде (51.919) пословало је профитабилно, а она доминирају у укупном броју привредних друштава која су исказала позитиван резултат (98,4%). При томе, остварила су нето добитак у износу од 390.730 милиона динара, који чини 93,7% укупног нето добитка свих привредних друштава. Ова друштва, истовремено, представљају и највиталнији део српске привреде с обзиром да носе највећи део пословне активности и финансијских капацитета, а пословање претежно финансирају из

сопствених извора. С друге стране, у посматраном сегменту негативно пословање бележе 26.183 привредна друштва, са нето губитком од 374.085 милиона динара, што је две трећине укупног нето губитка привреде. Без исказаног нето финансијског резултата пословало је 10.001 привредно друштво.

Позитивном пословању анализираниог сегмента највише су допринела привредна друштва разменљивих сектора, која бележе укупан добитак од 38.425 милиона динара, иако је он скоро за три петине мањи него претходне године. С друге стране, привредна друштва из неразменљивих сектора исказују негативан нето финансијски резултат у износу од 21.780 милиона динара, за разлику од претходне године када су пословала позитивно (18.092 милиона динара). Највећи износ позитивног нето финансијског резултата забележен је код дела сегмента који је делатност обављао у секторима В-Рударство (28.634 милиона динара), Ј-Информисање и комуникација (24.267 милиона динара), М-Стручне, научне, техничке и иновационе делатности (11.900 милиона динара) и С-Прерађивачка индустрија (11.176 милиона динара), док су негативни резултати у највећем износу исказани на нивоу сектора К-Финансијске делатности и делатност осигурања (18.480 милиона динара), F-Грађевинарство (16.085 милиона динара) и L-Пословање некретнинама (15.340 милиона динара). Истовремено, мала привредна друштва у овом делу привреде исказују позитиван резултат од 34.039 милиона динара, док је укупан губитак микро привредних друштава 30.021 милион динара.

Укупна пословна имовина овог дела привреде готово је непромењена у односу на претходну годину, па она на крају 2014. године износи 9.710.656 милиона динара и чини 77,8% пословне имовине свих привредних друштава. Највећи део те имовине инвестиран је у сталну имовину (5.453.755 милиона динара), која је при томе повећана (2,6%), док су улагања у текућа средства опала у односу на претходну годину (3,7%). Иако је преко половине пословне имовине било ангажовано код привредних друштава која послују у неразменљивим секторима, са највише пословне имовине располагала су друштва из разменљивог сектора С-Прерађивачка индустрија (2.384.490 милиона динара), а затим из неразменљивог сектора G-Трговина на велико и мало (1.983.625 милиона динара). Такође, са 44,1% пословне имовине тог сегмента привреде располажу велика привредна друштва.

Утицај овог сегмента привредних друштава на целокупна привредна кретања илуструју и његово високо учешће у укупном капиталу (4.380.697 милиона динара или 76,9%) и нешто ниже учешће у исказаним укупним губицима (1.736.283 милиона динара или 52,9%) српске привреде. При томе,

Табела 19: Структура пословне имовине сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	21.832	25.168	86,7
Б. Стална имовина	5.453.755	5.314.973	102,6
Нематеријална имовина	233.323	237.178	98,4
Некретнине, постројења и опрема	4.359.044	4.246.118	102,7
Биолошка средства	23.541	17.707	132,9
Дугорочни финансијски пласмани дугорочна потраживања	837.846	813.969	102,9
В. Одложена пореска средства	39.682	41.071	96,6
Г. Обртна имовина	4.195.387	4.355.137	96,3
Залихе	1.333.436	1.322.137	100,9
Потраживања по основу продаје	1.614.545	1.581.389	102,1
Краткорочни финансијски пласмани	393.372	435.977	90,2
Остала краткорочна потраживања	463.850	501.465	92,5
Готовински еквиваленти и готовина	390.184	514.170	75,9
Д. Укупна актива = Пословна имовина	9.710.656	9.736.350	99,7

стопа изгубљеног капитала од 31,7% знатно је мања од те стопе на нивоу целе привреде (43,7%).

Док је више од половине капитала било ангажовано у разменљивим секторима, примат у кумулирању губитака имају неразмљиви сектори, с тим да је највише и капитала и губитака било концентрисано у оквиру сектора С-Прерађивачка индустрија (981.526 милиона динара односно 439.889 милиона динара). Такође, највећи део капитала и губитака односи се на велике системе (49,3% односно 43,7%).

Пословање посматраног дела привреде у већем делу је финансирано из позајмљеног капитала, и то у износу од 5.941.668 милиона динара, у чему предњаче краткорочни извори, са учешћем од 70,6%. Иако укупан дуг ових привредних друштава чини нешто мање од три четвртине екстерних извора финансирања целе привреде, код њих је присутније коришћење сопствених ресурса него на нивоу укупне привреде, на шта упућује и нешто виши рацио сопственог капитала (38,7% наспрам 34,0%). Такође, посматрана привредна друштва бележе и нижи степен укупне задужености (1,58) од

Табела 20: Структура извора финансирања сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	4.380.697	4.432.843	98,8
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	1.741.801	1.636.340	106,4
Дугорочна резервисања	85.470	82.489	103,6
Дугорочне обавезе	1.656.332	1.553.851	106,6
В. Одложене пореске обавезе	137.539	140.039	98,2
Г. Краткорочне обавезе	4.062.328	4.032.302	100,7
Краткорочне финансијске обавезе	1.344.523	1.385.964	97,0
Обавезе из пословања	1.831.857	1.951.870	93,9
Остале краткорочне обавезе	885.947	694.468	127,6
Д. Губитак изнад висине капитала	611.710	505.174	121,1
Ђ. Укупна пасива	9.710.656	9.736.350	99,7

Табела 21: Укупни губици сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава (остала)	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава (остала)
1. Губитак	1.736.283	38.013	1.548.494	40.361
2. Губитак изнад висине капитала	611.710	22.286	505.174	23.946

степену задужености целе привреде (1,94). Треба напоменути и да највеће укупне обавезе, у износу од 1.547.648 милиона динара исказују друштва која су пословала у сектору С-Прерађивачка индустрија.

У прилог томе да овај сегмент привредних друштава чини светлији део српске привреде говори и то, да насупрот тенденцији хроничног мања дугорочног капитала за финансирање сталне имовине, која је присутна на нивоу целе привреде, он и у 2014. години послује са позитивним нето обртним капиталом и то у износу од 36.815 милиона динара, мада за 83,5% мањим него претходне године.

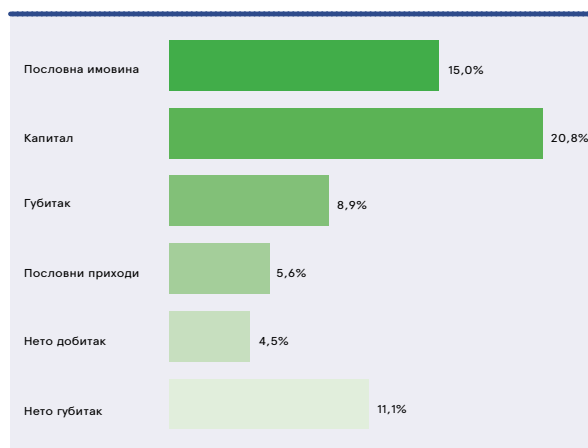
У очувању тренда финансирања сталне имовине дугорочним изворима, највише су допринели разменљиви сектори који исказују позитиван нето обртни капитал од 44.927 милиона динара, а он је смањен више него за петину у односу на прошлогодишњи. Неразменљиви сектори бележе негативан нето обртни капитал у износу од 8.112 милиона динара, за разлику од претходне године када је он био позитиван (166.880 милиона динара). Са највећим позитивним нето обртним капиталом располаже део сегмента који послује у сектору Г-Трговина на велико и мало... (148.642 милиона динара), а највећи износ негативног нето обртног капитала исказан је код друштава из сектора Л-Пословање некретнинама (89.788 милиона динара). Посматрано према величини, позитиван нето обртни капитал исказала су мала и средња привредна друштва (144.183 милиона динара и 57.715 милиона динара), док је код великих и микро друштава исказан негативан нето обртни капитал (83.484 милиона динара и 81.599 милиона динара).

За финансирање постигнутог обима пословања, привредним друштвима из посматраног сегмента, недостајао је дугорочни капитал у износу од 1.296.621 милион динара, што чини нешто више од половине капитала којим је оскудевала цела привреда. Иако је мањак дугорочног капитала израженији у неразменљивим секторима (57,1%), највише тог капитала недостајало је привредним друштвима у разменљивом сектору С-Прерађивачка индустрија (404.423 милиона динара), а потом у неразменљивом сектору Г-Трговина на велико и мало... (308.493 милиона динара). Недостатак дугорочног капитала посебно је испољен код великих привредних друштава (515.639 милиона динара).

4.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА (БЕЗ ПРЕДУЗЕЋА У РЕСТРУКТУРИРАЊУ)

Привредна кретања током 2014. године обележена су и пословањем јавних предузећа, која представљају веома значајан сегмент српске привреде с обзиром да обављају делатности од општег интереса, а њиховим пословањем управља држава.

Графикон 14: Учешће јавних предузећа у перформансама привреде

У Републици Србији су пословала 482 јавна предузећа⁶, у којима је био запослен 87.941 радник, што је за 2.223 радника мање него у претходној години. Највише тих предузећа пословало је у сектору Е-Снабдевање водом, управљање отпадним водама... (204), а она су запошљавала преко трећине радника свих јавних предузећа. Посматрано према величини, близу половине јавних предузећа разврстано је као мала (234), али су највише радника запошљавала велика предузећа (45.093).

Иако јавна предузећа чине само пола процента од укупног броја привредних друштава, она запошљавају 9,0% радника. У укупним приходима привреде та предузећа учествују са 5,9%, у укупним расходима са 6,3%, у нето добитку са 4,5% и у нето губитку са 11,1%. Истовремено, она располажу са 15,0% пословне имовине и петином капитала, а кумулирају 8,9% укупног губитка привреде.

Јавна предузећа бележе скромно учешће у укупним привредним токовима, с обзиром да су остварила укупне приходе у износу од 529.092 милиона динара и укупне расходе од 568.998 милиона динара, уз њихов међугодишњи раст од

⁶ У 2014. години у Републици Србији пословала су 492 јавна предузећа, од којих је десет предузећа у реструктурирању. За потребе ове анализе подаци за предузећа у реструктурирању нису обухваћени у оквиру података за јавна предузећа

Табела 22: Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	529.092	513.054	103,1
Б. Укупни расходи	568.998	561.118	101,4
Пословни приходи	472.150	474.293	99,5
Пословни расходи	453.559	453.332	100,0
I Пословни резултат	18.592	20.961	88,7
Финансијски приходи	37.373	26.438	141,4
Финансијски расходи	48.178	27.921	172,6
II Резултат из финансирања	-10.806	-1.483	728,9
Приходи из осталих активности	19.414	12.205	159,1
Расходи из осталих активности	66.865	79.694	83,9
III Резултат из осталих активности	-47.451	-67.489	70,3
IV Нето добитак пословања које се обуставља	155	118	132,0
V Нето губитак пословања које се обуставља	396	171	232,0

3,1% односно 1,4%. Највећи део активности ових предузећа одвијао се у сектору D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (47,1% укупних прихода и 41,7% укупних расхода), а при томе велика предузећа су остварила више од четири петине укупних прихода и укупних расхода свих јавних предузећа.

У структури укупних прихода доминирају пословни приходи са 472.150 милиона динара, који су готово непромењени у односу на претходну годину, док су приходи из осталих активности и финансијски приходи прилично повећани (59,1% односно 41,4%).

С друге стране, у оквиру укупних расхода пословни расходи су на прошлогодњем нивоу и износе 453.559 милиона динара. Међутим, финансијски расходи, са износом од 48.178 милиона динара, порасли су за 72,6% и претежно су резултат негативних курсних разлика (26.135 милиона динара) и расхода камата (16.170 милиона динара). Расходи из осталих активности су опали за 16,1% у односу на прошлогодишње.

Реализовани обим активности ових предузећа допринео је њиховом позитивном пословном резултату у износу од 18.592 милиона динара. Међутим, исказани губици по основу финансијских активности (10.806 милиона динара), седам

пута већи од прошлогодњих, као и високи губици по основу осталих активности (47.451 милион динара), поделили су њихове укупне резултате пословања. Негативан нето финансијски резултат јавних предузећа износи 42.335 милиона динара, а тај губитак је мањи за 6.543 милиона динара у односу на претходну годину.

Да су јавна предузећа била нешто успешнија него претходне године, показује и то што је међу њима повећан број профитабилних предузећа. Позитивно су пословала 342 јавна предузећа (у претходној години 322) и она су остварила више него удвостручен нето добитак у односу на претходну годину, који износи 18.617 милиона динара. Најпрофитабилнија су била предузећа у сектору D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, са скоро троструко увећаним добитком у односу на претходну годину, у износу од 11.849 милиона динара. Такође, велика јавна предузећа су дуплирала добитак, чиме су остварила више од четири петине добитка свих јавних предузећа (15.961 милион динара).

С друге стране, нето губитак у износу од 60.951 милион динара, већи за 5,4% у односу на претходну годину, исказало је 130 предузећа, и то готово у целини велика јавна предузећа. Четири петине ових губитака односи се на предузећа која

Табела 23: Резултати пословања јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Нето добитак	18.617	342	8.925	322
2. Нето губитак	60.951	130	57.803	171
Нето финансијски резултат	-42.335	-	-48.878	-

Табела 24: Структура пословне имовине јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	25	26	95,5
Б. Стална имовина	1.592.626	1.490.738	106,8
Нематеријална имовина	7.839	6.587	119,0
Некретнине, постројења и опрема	1.151.828	1.050.005	109,7
Биолошка средства	80.265	90.531	88,7
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	352.694	343.615	102,6
В. Одложена пореска средства	942	1.105	85,3
Г. Обртна имовина	275.735	255.810	107,8
Залихе	30.488	31.984	95,3
Потраживања по основу продаје	110.799	103.914	106,6
Краткорочни финансијски пласмани	35.695	32.911	108,5
Остала краткорочна потраживања	62.833	55.185	113,9
Готовински еквиваленти и готовина	35.921	31.816	112,9
Д. Укупна актива = Пословна имовина	1.869.329	1.747.680	107,0

су пословала у сектору Н-Саобраћај и складиштење (48.759 милиона динара). Нето финансијски резултат није исказало десет јавних предузећа.

Финансијски капацитети јавних предузећа расли су знатно брже него на нивоу привреде, па њихова пословна имовина бележи међугодишњи раст од 7,0%, а капитал 8,3% (у привреди 0,9% односно 0,3%). Јавна предузећа располажу пословном имовином у износу од 1.869.329 милиона динара, а у њеној структури доминира стална имовина са чак 85,2%. Истовремено, у структури извора средстава, више од три пе-

тине чини капитал са износом од 1.183.946 милиона динара. Наведени подаци показују да је финансијска структура јавних предузећа знатно повољнија у односу на укупну привреду, што поткрепљују и изразито висок рачио сопственог капитала од 59,1% (привредни ниво 34,0%), као и степен задужености од 0,69, који је знатно испод задужености укупне привреде (1,94).

С највећим обимом капацитета располажу предузећа која послују у сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и сектору Ф-Грађевинарство, с обзиром да њихова пословна имовина износи 641.317 ми-

Табела 25: Структура извора финансирања јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	1.183.946	1.093.187	108,3
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	253.611	234.930	108,0
Дугорочна резервисања	9.676	9.349	103,5
Дугорочне обавезе	243.934	225.581	108,1
В. Одложене пореске обавезе	16.909	14.965	113,0
Г. Краткорочне обавезе	493.721	437.286	112,9
Краткорочне финансијске обавезе	144.066	101.659	141,7
Обавезе из пословања	175.977	181.214	97,1
Остале краткорочне обавезе	173.678	154.413	112,5
Д. Губитак изнад висине капитала	78.858	32.689	241,2
Ђ. Укупна пасива	1.869.329	1.747.680	107,0

Табела 26: Укупни губици јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Губитак	291.054	269	237.311	277
2. Губитак изнад висине капитала	78.858	55	32.689	60

лиона динара односно 578.203 милиона динара, а капитал 363.780 милиона динара односно 453.007 милиона динара. Такође, више од четири петине потенцијала свих јавних предузећа односи се на категорију великих предузећа (1.617.724 милиона динара пословне имовине и 1.048.251 милион динара капитала).

За обављање укупних активности јавна предузећа су користила позајмљене изворе финансирања у укупном износу од 764.241 милион динара, што је за 11,2% више него претходне године, а услед претежног задуживања на кратак рок, две трећине укупног дуга чине краткорочне обавезе.

Пословање јавних предузећа већ дужи низ година оптерећују нагомилани губици, који су на крају 2014. године достигли износ од 291.054 милиона динара, а расли су знатно брже него на нивоу целе привреде (22,6% наспрам 13,8%). При томе се на губитке изнад висине капитала односи 78.858 милиона динара, који су више него двоструко већи од прошлогодишњих. Последице, раст губитака одразио се на повећање стопе изгубљеног капитала, која је забележила раст са 18,3% на 20,8%.

Скоро у целости укупне губитке су исказала велика јавна предузећа (270.285 милиона динара), а истовремено три петине кумулираних губитака јавних предузећа односи на предузећа која су пословала у сектору Н-Саобраћај и складиштење (175.211 милиона динара). Сходно томе, она бележе и изузетно високу стопу изгубљеног капитала од 117,6%.

Финансијска неравнотежа јавних предузећа огледа се у мању квалитетних извора финансирања, тако да су она пословала са негативним нето обртним капиталом у износу од 233.953 милиона динара, што је за петину више него претходне године. За очување пословне активности, односно за финансирање сталне имовине и залиха, овим предузећима недостајао је 264.441 милион динара дугорочног капитала.

С највећим износом негативног нето обртног капитала од 174.252 милиона динара пословала су велика јавна предузећа, којима је недостајало 198.799 милиона динара квалитетних извора финансирања. Такође, високе износе негативног нето обртног капитала исказала су предузећа из сектора Н-Саобраћај и складиштење (88.618 милиона динара) и сектора Ф-Грађевинарство (67.853 милиона динара). За очување постигнутог нивоа активности, предузећима из ових сектора недостајало је 99.102 милиона динара односно 69.400 милиона динара дугорочног капитала.

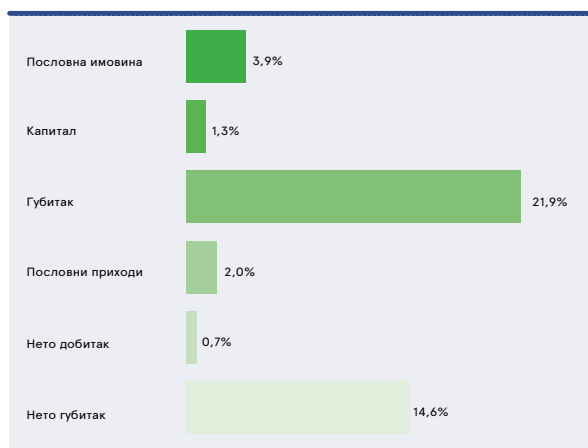
4.3 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У РЕСТРУКТУРИРАЊУ

Веома проблематичан сегмент српске привреде чине привредна друштва у реструктурирању, којима је, с обзиром на прилично лоше резултате пословања, нарушену финансијску структуру и велике финансијске тешкоће, потребна индиректна или директна подршка државе, како би се оспособила за успешну приватизацију и опоравила за даље пословање.

У Републици Србији је на крају 2014. године пословало 271 привредно друштво над којим је покренут поступак реструктурирања⁷, што је 13 мање него у претходној години. Број запослених у овим друштвима мањи је, за 6.207 радника, него претходне године, тако да су она запошљавала 54.539 радника, што чини 5,6% од укупног броја запослених у привреди.

Више од половине друштава у реструктурирању пословало је у разменљивим секторима, у којима је било запослено 84,6% радника. Привредна друштва у реструктурирању била су најбројнија у сектору С-Прерађивачка индустрија (108 или 39,9%), где је сконцентрисано и више од половине запослених (27.600). Исто тако, око две петине (107) друштава у реструктурирању чине мала привредна друштва, док је највише запослених било у великим системима (32.331 или 59,3%). У оквиру привредних друштава која су у статусу реструктурирања пословало је и десет јавних предузећа, која су запошљавала 7.988 радника.

Графикон 15: Учешће привредних друштава у реструктурирању у перформансама привреде

⁷ Извор података: Агенција за приватизацију (стање на дан 31. децембра 2014. године)

Табела 27: Структура укупних прихода и расхода привредних друштава у реструктурирању

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	193.282	228.663	84,5
Б. Укупни расходи	269.711	286.211	94,2
Пословни приходи	171.535	199.328	86,1
Пословни расходи	194.803	232.075	83,9
I Пословни резултат	-23.268	-32.747	71,1
Финансијски приходи	9.433	9.436	100,0
Финансијски расходи	59.304	30.534	194,2
II Резултат из финансирања	-49.872	-21.098	236,4
Приходи из осталих активности	12.240	19.516	62,7
Расходи из осталих активности	15.117	23.016	65,7
III Резултат из осталих активности	-2.877	-3.500	82,2
IV Нето добитак пословања које се обуставља	74	383	19,3
V Нето губитак пословања које се обуставља	487	586	83,0

Овај сегмент привреде генерише 2,2% укупних прихода и 3,0% укупних расхода, а у укупном нето добитку учествује са минорних 0,7%, док прилично велико учешће од 14,6% остварује у исказаном нето губитку. У финансијским ресурсима привреде друштва у реструктурирању учествују са 3,9% у пословној имовини, свега са 1,3% у капиталу, али са 10,2% у укупним обавезама и високих 21,9% у укупним губицима.

У 2014. години привредна друштва у реструктурирању смањила су обим активности, тако да њихови укупни приходи бележе оштар међугодишњи пад од 15,5% и износе 193.282 милиона динара. На другој страни, укупни расходи од 269.711 милиона динара, мањи су за 5,8% у поређењу са претходном годином. Активност овог сегмента привреде претежно се одвијала у оквиру сектора С-Прерађивачка индустрија, где је остварена половина укупних прихода и укупних расхода, као и у оквиру сектора К-Финансијске делатности и делатност осигурања, у коме је остварено 18,3% укупних прихода и 15,9% укупних расхода. Такође, главни носиоци укупне активности друштава у реструктурирању су велики системи у којима је реализован и њен претежни део (80,4% прихода и 74,0% расхода).

Приходи овог сегмента привредних друштава у највећем обиму су остварени из пословних активности, па су по-

словни приходи исказани у износу од 171.535 милиона динара, а опали су за 13,9% у поређењу са прошлогодишњим. Приходи из осталих активности од 12.240 милиона динара, скоро за две петине су мањи него претходне године, док су финансијски приходи готово непромењени.

На страни расхода претежно учешће (72,2%) имају пословни расходи са 194.803 милиона динара, при чему су они значајно умањени у односу на претходну годину (16,1%). Такође, за трећину су смањени и расходи из осталих активности. Насупрот томе, финансијски расходи са износом од 59.304 милиона динара, скоро су дуплирани, а највећи њихов део чине негативне курсне разлике (29.798 милиона динара) и расходи камата (22.756 милиона динара).

Као одраз великих проблема у пословању, привредна друштва у реструктурирању су завршила пословну 2014. годину са негативним нето финансијским резултатом од 77.037 милиона динара, који је за 34,6% већи него претходне године. Ова друштва су, уједно, и највећи генератор губитака целе привреде, будући да стварају нешто мање од три петине њеног укупног негативног резултата. Са нето губитком у износу од 80.130 милиона динара пословало је 218 привредних друштава у реструктурирању, а на њих се односи 92,5% укупних

Табела 28: Резултати пословања привредних друштава у реструктурирању

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у реструктурирању	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у реструктурирању
1. Нето добитак	3.093	47	4.022	55
2. Нето губитак	80.130	218	61.247	222
Нето финансијски резултат	-77.037	-	-57.224	-

финансијских перформанси целог сегмента. Нето добитак је исказао 47 друштава у реструктурирању, а без исказаног резултата је шест друштава.

Губици друштава у реструктурирању претежно су сконцентрисани у оквиру сектора С-Прерађивачка индустрија, где је исказан негативан нето финансијски резултат од 46.751 милион динара, већи за 17,1% у поређењу са прошлогодишњим, као и у секторима К-Финансијске делатности и делатност осигурања и Г-Трговина на велико и мало..., где је губитак вишеструко увећан у односу на претходну годину и износи 7.381 милион динара односно 6.864 милиона динара. Са аспекта величине, у исказаним губицима доминирају велика привредна друштва (44.916 милиона динара).

Привредна друштва у реструктурирању прати веома ослабљена финансијска структура, тако да она послују са обавезама које су веће од имовине, а губици се из године у годину увећавају.

Пословна имовина привредних друштава у реструктурирању, на крају 2014. године, износи 490.110 милиона динара и бележи већу годишњу стопу раста него укупна привреда (5,2% наспрам 0,9%). Највећи део имовине ангажован је у секторима С-Прерађивачка индустрија (38,7%), К-Финансијске делатности и делатност осигурања (27,9%) и А-Пољопривреда, шумарство и рибарство (13,5%), док су посматрано према величини, са више од три петине пословне имовине располагала велика привредна друштва.

Око две трећине укупне имовине чини стална имовина, која је претежно (264.136 милиона динара) инвестирана у некретнине, постојења и опрему. Обртна имовина, у износу од 171.721 милион динара, је прилично увећана у поређењу са претходном годином (12,6%), а њен највећи део је уложен у залихе (50.030 милиона динара).

У структури извора финансирања, капитал, који иначе чини њихов мањи део, додатно је смањен током 2014. године (15,2%), па су сопствени извори финансирања привредних друштава у реструктурирању исказани у висини од 72.201 милион динара. При томе, са нешто више од половине капитала располажу друштва у сектору А-Пољопривреда, шумарство и рибарство, односно велика привредна друштва.

Ова друштва су своје пословање углавном финансирала из позајмљених извора, а њихове укупне обавезе, које износе 842.116 милиона динара, веће су за петину од прошлогодишњих. Такође, претежно су користила краткорочне видове финансирања, а њихове краткорочне обавезе износе 597.893 милиона динара, од чега највећи део (44,6%) чине обавезе по основу зарада и накнада зарада, обавезе из специфичних послова и друге краткорочне обавезе.

Кумулирани губици овог сегмента привреде порасли су за 22,9% у односу на претходну годину и износе чак 717.373 милиона динара, од чега губитак изнад висине капитала чини 424.207 милиона динара. Преко половине тих губитака исказала су привредна друштва која послују у сектору С-Прерађивачка индустрија, а истовремено нешто мање од три петине губитака сконцентрисано је у великим системима. Услед веома испољеног нагомилавања губитака, стопа изгубљеног капитала ових друштава драстично је повећана у поређењу са претходном годином (196,3% наспрам 163,4%).

Финансијске потешкоће привредних друштава у реструктурирању осликава и даљи раст негативног нето обртног капитала, па су она из краткорочних извора финансирала сталну имовину у износу од 432.374 милиона, што је за 31,2% више него претходне године. При томе, за финансирање постигнутог обима пословања недостајало им је 482.404 милиона динара дугорочног капитала.

Табела 29: Структура пословне имовине привредних друштава у реструктурирању

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	4	5	86,2
Б. Стална имовина	316.199	311.869	101,4
Нематеријална имовина	4.227	4.582	92,3
Некретнине, постројења и опрема	264.136	260.033	101,6
Биолошка средства	3.601	3.903	92,3
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	44.235	43.351	102,0
В. Одложена пореска средства	2.185	1.445	151,2
Г. Обртна имовина	171.721	152.503	112,6
Залихе	50.030	51.105	97,9
Потраживања по основу продаје	36.171	38.543	93,8
Краткорочни финансијски пласмани	32.930	31.285	105,3
Остала краткорочна потраживања	46.598	28.842	161,6
Готовински еквиваленти и готовина	5.992	2.728	219,7
Д. Укупна актива = Пословна имовина	490.110	465.822	105,2

Табела 30: Структура извора финансирања привредних друштава у реструктурирању

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	72.201	85.154	84,8
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	235.835	208.780	113,0
Дугорочна резервисања	14.679	13.912	105,5
Дугорочне обавезе	221.156	194.869	113,5
В. Одложене пореске обавезе	8.388	7.233	116,0
Г. Краткорочне обавезе	597.893	476.219	125,5
Краткорочне финансијске обавезе	174.670	154.193	113,3
Обавезе из пословања	156.713	149.832	104,6
Остале краткорочне обавезе	266.510	172.194	154,8
Д. Губитак изнад висине капитала	424.207	311.563	136,2
Ђ. Укупна пасива	490.110	465.822	105,2

Табела 31: Укупни губици привредних друштава у реструктурирању

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у реструктурирању	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у реструктурирању
1. Губитак	717.373	255	583.467	259
2. Губитак изнад висине капитала	424.207	180	311.563	172

Недостатак адекватних извора за финансирање пословања посебно је обележио пословање привредних друштава у сектору С-Прерађивачка индустрија, која су исказала негативан нето обртни капитал од 241.506 милиона динара, а мањак дугорочног капитала за финансирање сталне имовине и залиха у износу од 270.657 милиона динара. Отежано финансирање пратило је и пословање великих друштава, на која се односи нешто мање од две трећине негативног нето обртног капитала и недостајућег дугорочног капитала целог сегмента.

4.4 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ

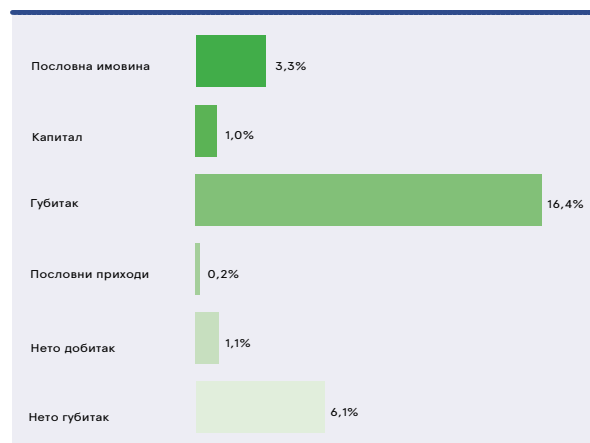
У Републици Србији, на крају 2014. године, 5,2% од свих привредних друштава чинила су друштва над којима је отворен поступак стечаја и ликвидације. Укупан број тих друштава од 4.903 смањен је за 5,4% у односу на претходну годину, а она су запошљавала 6.732 радника (7.282 у 2013. години), што представља 0,7% укупно запослених у привреди.

Највећи број привредних друштава у стечају и ликвидацији, пословао је у секторима Г-Трговина на велико и мало... (1.171 или 35,0%), С-Прерађивачка индустрија (1.124 или 22,9%) и М-Стручне, научне и иновационе делатности (419 или 8,5%). Посматрано по броју запослених, предњачи сек-

тор С-Прерађивачка индустрија са 2.925 радника или 43,4%, а затим следе сектори А-Пољопривреда, шумарство и рибарство (1.542 или 22,9%) и Г-Трговина на велико и мало... (1.000 или 14,9%).

У оквиру сегмента привредних друштава у статусу стечаја и ликвидације, велика друштва, која чине само 0,2%, запошљавала су 2.816 радника или 41,8%, док су најбројнија била микро друштва, а њих 4.783 запошљавало је 1.435 радника.

Графикон 16: Учешће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде

Табела 32: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	33.020	44.541	74,1
Б. Укупни расходи	62.030	79.254	78,3
Пословни приходи	17.656	26.142	67,5
Пословни расходи	25.973	32.841	79,1
I Пословни резултат	-8.317	-6.699	124,1
Финансијски приходи	4.036	2.922	138,1
Финансијски расходи	6.594	4.428	148,9
II Резултат из финансирања	-2.558	-1.506	169,9
Приходи из осталих активности	11.318	15.462	73,2
Расходи из осталих активности	28.279	40.796	69,3
III Резултат из осталих активности	-16.961	-25.334	66,9
IV Нето добитак пословања које се обуставља	10	15	63,3
V Нето губитак пословања које се обуставља	1.184	1.189	99,6

На нивоу целе српске привреде, привредна друштва у стечају и ликвидацији имају скроман утицај на остварени обим активности будући да се на њих односи тек 0,4% укупних прихода и 0,7% укупних расхода. Међутим, ова друштва учествују са 6,1% у укупном нето губитку привреде, а са 1,1% у нето добитку. Истовремено, у оквиру финансијских капацитета, у пословној имовини и капиталу удео друштава у стечају и ликвидацији прилично је мали (3,3% и 1,0%), али је њихово учешће у укупним губицима привреде чак 16,4%.

Укупне финансијске перформансе сегмента привредних друштава у стечају и ликвидацији највећим делом су одраз пословања друштава у секторима С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало..., која у свим основним финансијским позицијама остварују доминантно учешће и на које се у просеку односи 33,2% односно 30,7% перформанси. Такође, преко две трећине њихових резултата и капацитета односи се на микро привредна друштва.

Током 2014. године привредна друштва у стечају и ликвидацији, остварила су укупне приходе, за четвртину мање од прошлогодишњих, у износу од 33.020 милиона динара, док

су укупни расходи, са износом од 62.030 милиона динара, смањени за 21,7%.

Нешто више од половине укупних прихода чине пословни приходи (17.656 милиона динара), а они су мањи за 32,5% у поређењу са претходном годином. Смањење бележе и приходи из осталих активности и то за 26,8%, док су, на супрот томе, финансијски приходи порасли за 38,1%.

Пословни расходи, који чине две петине укупних расхода и износе 25.973 милиона динара умањени су за 20,9%, док су расходи из осталих активности опали за 30,7%. Финансијски расходи у износу од 6.594 милиона динара, бележе приличан раст од 48,9% у односу на претходну годину, а преко половине тих расхода чине негативне курсне разлике (2.378 милиона динара).

У 2014. години привредна друштва у стечају и ликвидацији исказала су негативан нето финансијски резултат у износу од 29.056 милиона динара, што представља умањење за 16,6% у односу на претходну годину. То је и главни разлог смањеног учешћа тих друштава у губитку целе привреде, са 24,7% на 19,6%. Више од половине друштава у стечају и ликвидацији пословало је са нето губитком, који укупно износи 33.485 ми-

Табела 33: Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији
1. Нето добитак	4.429	462	4.723	590
2. Нето губитак	33.485	2.683	39.559	3.337
Нето финансијски резултат	-29.056	-	-34.836	-

Табела 34: Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	959	1.252	76,6
Б. Стална имовина	169.398	172.750	98,1
Нематеријална имовина	1.611	2.477	65,0
Некретнине, постројења и опрема	119.230	117.755	101,3
Биолошка средства	6.121	1.781	343,7
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	42.436	50.737	83,6
В. Одложена пореска средства	736	480	153,3
Г. Обртна имовина	237.140	241.070	98,4
Залихе	71.313	75.628	94,3
Потраживања по основу продаје	60.404	68.329	88,4
Краткорочни финансијски пласмани	34.631	30.603	113,2
Остала краткорочна потраживања	58.634	55.540	105,6
Готовински еквиваленти и готовина	12.158	10.971	110,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	408.234	415.552	98,2

лиона динара и мањи је за 15,4% у поређењу са претходном годином. Са нето добитком, у укупном износу од 4.429 милиона динара, пословала су 462 друштва, док је без исказаног финансијског резултата било 1.758 друштава.

Финансијски капацитети привредних друштава у стечају и ликвидацији, на крају 2014. године, ослабили су у поређењу са прошлогодишњим, па су та друштва располагала са пословном имовином од 408.234 милиона динара, која је мања за 1,8% и капиталом од 57.564 милиона динара, који је смањен чак за 16,1%.

У структури пословне имовине, улагања у сталну имовину износе 169.398 милиона динара, а у обртну имовину 237.140 милиона динара.

Улагања у некретнине, постројења и опрему чине више од две трећине сталне имовине, а износе 119.230 милиона динара и већа су за 1,3%. Дугорочни финансијски пласмани, који учествују скоро са једном четвртином, мањи су за 20,1% у односу на претходну годину.

У оквиру обртне имовине највећи део чине залихе са износом од 71.313 милиона динара и потраживања по основу

Табела 35: Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	57.564	68.617	83,9
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	106.670	98.421	108,4
Дугорочна резервисања	7.856	11.090	70,8
Дугорочне обавезе	98.814	87.331	113,1
В. Одложене пореске обавезе	654	1.125	58,1
Г. Краткорочне обавезе	567.533	558.606	101,6
Краткорочне финансијске обавезе	150.269	146.960	102,3
Обавезе из пословања	257.684	258.736	99,6
Остале краткорочне обавезе	159.580	152.911	104,4
Д. Губитак изнад висине капитала	324.187	311.217	104,2
Ђ. Укупна пасива	408.234	415.552	98,2

Табела 36: Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА				
	2014			2013	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	
1. Губитак	537.666	3.561	514.311	4.199	
2. Губитак изнад висине капитала	324.187	2.458	311.217	2.912	

продаје од 60.404 милиона динара, иако бележе смањење у односу на претходну годину (5,7% односно 11,6%). С друге стране, израженији раст евидентан је код краткорочних финансијских пласмана (13,2%) и готовинских еквивалената и готовине (10,8%).

Да је пословање овог сегмента привредних друштава веома отежано показује податак да су њихове укупне обавезе, као доминантан део укупних извора финансирања, исказане у износу од 674.857 милиона динара, а при томе су и порасле за 2,5% у поређењу са претходном годином. Највећи део обавеза последица је задуживања на кратак рок, па краткорочне обавезе чине 84,1% укупних обавеза.

Привредна друштва у стечају и ликвидацији у 2014. години исказала су губитке у износу од 537.666 милиона динара, веће за 4,5% у односу на претходну годину, тако да је опало њихово учешће у губицима целе привреде (са 17,8% на 16,4%). Губици изнад висине капитала исказани у износу од 324.187 милиона динара учествују са 60,3% у укупним губицима. Стопа изгубљеног капитала ових друштава повећана је са прошлогодишњих 190,2% на чак 199,0%.

Висок износ губитака који драстично умањује капитал, разлог је што негативан нето обртни капитал, исказан у износу од 330.269 милиона динара, са стопом раста 3,8% у односу на претходну годину, чини више од трећине укупног негативног нето обртног капитала привреде. За обављање постигнутог нивоа активности овим друштвима је недостајао чак 401.581 милион динара дугорочног капитала.

II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА

Продужено дејство економске кризе и рецесија у окружењу неповољно су утицали на укупан пословни амбијент у Републици Србији, па у том контексту и пословање установа није било поштеђено. И поред тога, у 2014. години установе су повећале обим пословне активности и бележе послова-

ње са позитивним резултатом, мада мањим од прошлогодишњег. У исто време, пословна имовина установа је благо повећана, док је раст капитала интензивнији, а ниво исказаних губитака је значајно увећан.

1. БРОЈ УСТАНОВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Од укупно 1.478 установа које су обављале делатност ради стицања добити у Републици Србији, а примењују Закон о рачуноводству, податке за статистичке и друге потребе за 2014. годину поднело је 1.086 установа, а ти подаци обрађени су за 1.037 установа. Број установа у односу на претходну годину смањен је за 3,8%.

У 2014. години број запослених у установама мањи је за 494 радника него у претходној години, тако да су оне запошљавале укупно 25.382 радника.

Од укупно 21 сектора, установе су обављале делатности у 14 сектора. Међутим, концентрација установа, као и прет-

ходне године, највећа је у оквиру сектора G-Трговина на велико и мало... (481 или 46,4%), P-Образовање (212 или 20,4%) и Q-Здравствена и социјална заштита (203 или 19,6%), на које се односи 86,4% свих установа и три петине свих радника.

Највише радника било је запослено у установама које су пословале у секторима G-Трговина на велико и мало... (6.874 или 27,1%), J-Информисање и комуникације (5.026 или 19,8%), затим P-Образовање (4.252 или 16,8%), Q-Здравствена и социјална заштита (4.002 или 15,8%) и M-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3.535 или 13,9%).

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ УСТАНОВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА УСТАНОВА

У 2014. години установе су исказале укупне приходе у износу од 112.089 милиона динара и укупне расходе од 110.053 милиона динара, а они су расли по приближно истој стопи у односу на претходну годину (7,1% односно 7,7%).

Приходи и расходи су највећим делом реализовани из њихових пословних активности, тако да пословни приходи чине 96,0% укупних прихода, док се на пословне расходе односи 86,5% укупних расхода. Као најзначајније ставке, у структури прихода и расхода, расли су по стопи од 6,6% односно 7,7% што је резултирало пословним добитком од 12.476 милиона динара, који је у односу на претходну годину незнатно смањен (12.621 милион динара).

Међутим, по основу финансијских активности установе су исказале негативан резултат у износу од 671 милион динара, који је за око половину већи од прошлогодишњег (450 милиона динара). Тај губитак последица је оштрог и прилично уједначеног годишњег раста финансијских прихода и расхода (52,9% односно 51,6%), с тим да су финансијски приходи (1.183 милиона динара) исказани у знатно мањем износу од

финансијских расхода, који износе 1.854 милиона динара, а највећи њихов део чине расходи камата (894 милиона динара) и негативне курсне разлике (773 милиона динара).

Приходи из осталих активности исказали су међугодишњу стопу раста од 12,9% што је динамичније од раста расхода из осталих активности (3,9%), тако да је остварен негативан резултат из осталих активности благо повећан (1,2%) у поређењу са прошлогодишњим и износи 9.716 милиона динара. Установе су у 2014. години исказале укупан нето добитак на прошлогодишњем нивоу, у износу од 4.361 милион динара, док је на другој страни нето губитак растао брже (19,8%), тако да износи 3.319 милиона динара. При томе, 700 установа је пословало профитабилно (744 претходне године), док је 261 установа исказала негативан резултат (251 установа претходне године), а без исказаног резултата је пословало 76 установа (83 у претходној години).

Оваква кретања утицала су да установе, и поред свих проблема у условима рецесионих кретања, и у овој години, као и претходне, наставе да послују у сфери позитивних резултата и искажу позитиван нето финансијски резултат од 1.042 милиона динара, што је за једну трећину мање него претходне године.

Табела 37: Структура укупних прихода и укупних расхода установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	112.089	104.652	107,1
B. Укупни расходи	110.053	102.145	107,7
Пословни приходи	107.628	100.972	106,6
Пословни расходи	95.152	88.351	107,7
I Пословни резултат	12.476	12.621	98,9
Финансијски приходи	1.183	774	152,9
Финансијски расходи	1.854	1.223	151,6
II Резултат из финансирања	-671	-450	149,3
Приходи из осталих активности	3.248	2.876	112,9
Расходи из осталих активности	12.964	12.481	103,9
III Резултат из осталих активности	-9.716	-9.605	101,2
IV Нето добитак пословања које се обуставља	29	30	98,1
V Нето губитак пословања које се обуставља	83	90	92,2

Табела 38: Резултати пословања установа

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Нето добитак	4.361	700	4.340	744
2. Нето губитак	3.319	261	2.771	251
Нето финансијски резултат	1.042	-	1.568	-

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА УСТАНОВА

Укупна пословна имовина установа на крају 2014. године износи 76.660 милиона динара и благо је повећана у односу на претходну годину (0,7%).

Стална имовина бележи нешто бржи раст (2,4%) и исказана је у износу од 36.255 милиона динара. Њен највећи део (30.876 милиона динара) уложен је у некретнине, постројења и опрему, што је за 0,8% мање у поређењу са претходном годином. С друге стране, установе су повећале улагања у дугорочне финансијске пласмане и потраживања (41,5%) и у нематеријалну имовину (18,0%), па она износе 1.969 милиона динара односно 3.349 милиона динара.

Нешто више од половине пословне имовине односи се на обртну имовину, а она је исказана у износу од 39.914 милиона динара. Две петине те имовине ангажовано је у залихама, које су у односу на претходну годину повећане за 16,8% и износе 15.639 милиона динара. Краткорочни финансијски пласмани са износом од 6.633 милиона динара бележе најдинамичнији раст (75,8%), док су готовински еквиваленти и готовина, у износу од 6.237 милиона динара увећани за 11,6%.

Истовремено, потраживања по основу продаје умањена су за две петине и износе 7.367 милиона динара.

У укупним изворима финансирања пословне имовине установа капитал износи 31.874 милиона динара, што је за 6,4% више него претходне године. У томе, на основни капитал односи се 16.631 милион динара, затим на резерве и ревалоризационе резерве 2.522 милиона динара, а на нераспоређени добитак 18.206 милиона динара. Губитак је исказан у износу од 11.199 милиона динара.

Установе већи део пословне имовине и даље финансирају из позајмљених извора и то углавном из краткорочних. Наиме, краткорочне обавезе износе 40.645 милиона динара, што је за 2,1% мање од прошлогодишњег нивоа, док насупротив томе, дугорочне обавезе и резервисања бележе динамичан годишњи раст (35,6%) и износе 9.174 милиона динара.

Кумулирање губитака настављено је и у 2014. години, па су установе исказале укупне губитке у износу од 11.199 милиона динара, који су за две петине већи од прошлогодишњих. У оквиру исказаних губитака, губитак изнад висине капитала износи 5.412 милиона динара што је два пута више од прошло-

Табела 39: Структура пословне имовине установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	28	27	103,3
Б. Стална имовина	36.255	35.416	102,4
Нематеријална имовина	3.349	2.837	118,0
Некретнине, постројења и опрема	30.876	31.115	99,2
Биолошка средства	61	71	85,5
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	1.969	1.392	141,5
В. Одложена пореска средства	463	575	80,4
Г. Обртна имовина	39.914	40.079	99,6
Залихе	15.639	13.393	116,8
Потраживања по основу продаје	7.367	12.146	60,7
Краткорочни финансијски пласмани	6.633	3.774	175,8
Остала краткорочна потраживања	4.038	5.176	78,0
Готовински еквиваленти и готовина	6.237	5.590	111,6
Д. Укупна актива = Пословна имовина	76.660	76.097	100,7

Табела 40: Структура извора финансирања установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	31.874	29.967	106,4
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	9.174	6.764	135,6
Дугорочна резервисања	1.870	1.083	172,6
Дугорочне обавезе	7.304	5.681	128,6
В. Одложене пореске обавезе	379	383	98,9
Г. Краткорочне обавезе	40.645	41.509	97,9
Краткорочне финансијске обавезе	11.928	12.104	98,5
Обавезе из пословања	16.906	16.565	102,1
Остале краткорочне обавезе	11.812	12.840	92,0
Д. Губитак изнад висине капитала	5.412	2.526	214,3
Ђ. Укупна пасива	76.660	76.097	100,7

Табела 41: Укупни губици установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Губитак	11.199	411	8.064	436
2. Губитак изнад висине капитала	5.412	258	2.526	262

годишњих. Међутим, смањен је број установа како оних које су исказале укупан губитак (са 436 на 411), тако и оних које су исказале губитак изнад висине капитала (са 262 на 258).

Установе су и у 2014. години пословале са негативним нето обртним капиталом у износу од 647 милиона динара, који је

скоро преполовљен у односу на претходну годину. За остварени ниво пословања установа односно за финансирање сталне имовине и залиха дугорочним изворима недостајало 16.285 милиона динара капитала (14.631 милион динара у претходној години), тако да је настављено погоршавање њихове ликвидности.

III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

Неповољан пословни амбијент током 2014. године одразио се и на пословање предузетника, пре свега, на контракцију њихове пословне активности и смањење пословне имовине.

Међутим, они су и поред тога наставили тренд профитабилног пословања уз увећање сопствених извора финансирања, чиме је њихов финансијски положај благо поправљен.

1. БРОЈ ПРЕДУЗЕТНИКА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

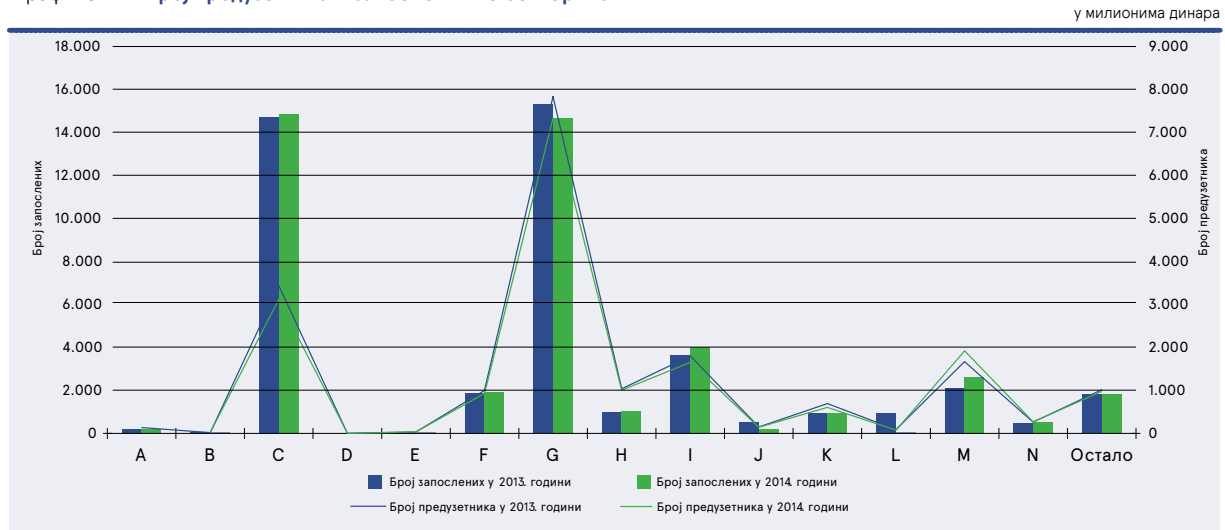
У овом привредном сегменту од 18.536 предузетника⁸, који су водили књиге по систему двојног књиговодства и доставили податке за статистичке и друге потребе, за њих 18.204 ти подаци су обрађени, што је за 5,0% мање него у претходној години. Код предузетника је било запослено 43.025 радника, па је у односу на претходну годину за 657 смањен број радника.

Више од четири петине предузетника пословало је у неразмјенивим секторима, у којима је био запослен и највећи број радника односно око две трећине укупног броја запослених.

Као и у претходним годинама, нешто мање од три петине предузетника пословало је у секторима G-Трговина на велико и мало... (7.347 или 40,4%) и C-Прерађивачка индустрија (3.114 или 17,1%), с тим да је број предузетника у овим секторима смањен у односу на претходну годину за 6,2% односно 9,4%.

Такође, ова два сектора укупно запошљавају више од две трећине свих радника, тако да је у сектору G-Трговина на велико и мало ... запослено 14.675 радника, што је мање за 4,1% у односу на претходну годину, док је број запослених у сектору C-Прерађивачка индустрија од 14.852 тек благо повећан (0,8%).

Графикон 17: Број предузетника и запослених по секторима

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

Предузетници су током 2014. године забележили пад пословних активности, с обзиром да су укупни приходи исказани у висини од 202.954 милиона динара и укупни расходи од 196.402 милиона динара опали у односу на претходну годину за 4,4% односно за 5,0%.

Укупне приходе предузетници углавном реализују из пословних активности (97,4%), а они су готово у потпуности резултат прихода од продаје робе, производа и услуга који износе 196.205 милиона динара и мањи су за 4,7% у поређењу са претходном годином. Финансијски приходи су смањени скоро за петину, а приходи из осталих активности су у висини прошлогодишњих.

С друге стране, пословни расходи износе 191.857 милиона динара и у највећем делу односе се на набавну вредност продате робе (105.362 милиона динара), трошкове материјала, горива и енергије (45.547 милиона динара), трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе (20.536 милиона динара) и остале пословне расходе (18.778 милиона динара). Пословни расходи су смањени за 4,9%, а тенденцију пада бележе и финансијски расходи (14,2%) и расходи из осталих активности (4,2%).

Тренд позитивног пословања предузетника присутан више година, настављен је и у 2014. години, када је остварен позитиван нето финансијски резултат у износу од 4.878 милиона динара, што представља повећање за 28,7% у односу на претходну годину. Нето добитак у укупном износу

⁸ У складу са Законом о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 31/2009) предузетници воде пословне књиге по систему простог књиговодства или по систему двојног књиговодства у складу са Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013)

Табела 42: Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
A. Укупни приходи	202.954	212.323	95,6
Б. Укупни расходи	196.402	206.757	95,0
Пословни приходи	197.724	206.877	95,6
Пословни расходи	191.857	201.808	95,1
I Пословни резултат	5.868	5.068	115,8
Финансијски приходи	1.756	2.168	81,0
Финансијски расходи	1.813	2.113	85,8
II Резултат из финансирања	-58	55	n/a
Приходи из осталих активности	3.265	3.266	100,0
Расходи из осталих активности	2.709	2.827	95,8
III Резултат из осталих активности	556	439	126,7
IV Нето добитак пословања које се обуставља	209	12	n/a
V Нето губитак пословања које се обуставља	23	9	271,0

Табела 43: Резултати пословања предузетника

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број предузетника	Износ (у мил. динара)	Број предузетника
1. Нето добитак	6.440	13.901	5.249	14.666
2. Нето губитак	1.563	3.687	1.459	3.886
Нето финансијски резултат	4.878	-	3.791	-

од 6.440 милиона динара, који је за 22,7% већи од прошлогодишњег, остварио је 13.901 предузетник. Са укупним нето губитком од 1.563 милиона динара пословало је 3.687 предузетника, а у односу на претходну годину он је повећан за 7,1%. Нето финансијски резултат није исказало 616 предузетника.

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

Предузетници су на крају 2014. године располагали са пословном имовином у износу од 93.013 милиона динара, што представља смањење за 1,1% у односу на претходну годину.

Нешто више од четвртине укупног билансног потенцијала уложено је у сталну имовину, која износи 24.713 милиона динара, а претежно (97,2%) је чине улагања у основна средства (некретнине, постројења и опрему).

У оквиру обртне имовине која је исказана у висини од 68.251 милион динара, скоро половину чине залихе (33.475 милиона динара), док потраживања по основу продаје у износу од 20.447 милиона динара учествују са 30,0%.

Предузетници су и у 2014. години своје пословање у већем обиму финансирани позајмљеним изворима, с тим што је у односу на претходну годину структура извора финансирања благо побољшана. Наиме, капитал са износом од 26.514 милиона динара, је повећан за 6,6%, док су с друге стране краткорочне обавезе од 63.781 милион динара, мање за 4,4% од прошлогодишњих. Иако је степен укупне задужености од 3,00 и даље висок, он је смањен у односу на претходну годину (3,41).

На крају 2014. године укупне губитке у износу од 4.731 милион динара, а мање за 5,5% у поређењу са претходном годином исказао је 5.471 предузетник. Губици изнад исине капитала опали су за 8,5% и износе 3.264 милиона динара, а исказало их је 3.720 предузетника. Наведена кретања условила су смањење стопе изгубљеног капитала у односу на претходну годину, са 19,0% на 16,9%.

Предузетници су и у 2014. години пословали са позитивним нето обртним капиталом, који износи 4.496 милиона динара, при чему је он у односу на прошлогодишњи већи чак за две трећине. Истовремено, како су залихе исказане у износу од 33.475 милиона динара, предузетницима је недостајало 28.979 милиона динара дугорочног капитала за очување постигнутог обима пословања, а то је за 7,6% мање у односу на претходну годину.

Табела 44: Структура пословне имовине предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Уписани а неуплаћени капитал	5	3	192,1
Б. Стална имовина	24.713	24.550	100,7
Нематеријална имовина	195	130	150,3
Некретнине, постројења и опрема	24.033	23.952	100,3
Биолошка средства	96	112	86,2
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	388	356	109,0
В. Одложена пореска средства	44	102	43,4
Г. Обртна имовина	68.251	69.384	98,4
Залихе	33.475	34.076	98,2
Потраживања по основу продаје	20.447	21.644	94,5
Краткорочни финансијски пласмани	1.514	1.459	103,8
Остала краткорочна потраживања	4.969	5.455	91,1
Готовински еквиваленти и готовина	7.846	6.749	116,3
Д. Укупна актива = Пословна имовина	93.013	94.038	98,9

Табела 45: Структура извора финансирања предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2014	2013	
А. Капитал	26.514	24.869	106,6
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	5.972	5.948	100,4
Дугорочна резервисања	281	250	112,5
Дугорочне обавезе	5.691	5.698	99,9
В. Одложене пореске обавезе	10	49	20,6
Г. Краткорочне обавезе	63.781	66.740	95,6
Краткорочне финансијске обавезе	17.681	17.727	99,7
Обавезе из пословања	34.525	38.770	89,1
Остале краткорочне обавезе	11.575	10.243	113,0
Д. Губитак изнад висине капитала	3.264	3.567	91,5
Ђ. Укупна пасива	93.013	94.038	98,9

Табела 46: Укупни губици предузетника

О П И С	ГОДИНА			
	2014		2013	
	Износ (у мил. динара)	Број предузетника	Износ (у мил. динара)	Број предузетника
1. Губитак	4.731	5.471	5.008	5.868
2. Губитак изнад висине капитала	3.264	3.720	3.567	4.144

3. КОНЦЕНТРАЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРЕДУЗЕТНИКА

3.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ПО СЕКТОРИМА

Пословање предузетника махом је сконцентрисано у оквиру два сектора, и то сектора Г-Трговина на велико и мало... и С-Прерађивачка индустрија, на које се односи и највећи део укупних финансијских перформанси свих предузетника.

Укупна пословна активност предузетника претежно се одвијала у оквиру неразмњљивих сектора у којима је реализовано нешто мање од три четвртине укупних прихода и укупних расхода, с тим да је половина прихода и расхода (105.576 милиона динара односно 103.816 милиона динара) остварена у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало..., а они су мањи за 6,7% односно 7,0% у поређењу са претходном годином. Нешто умереније смањење укупних прихода и укупних расхода (4,8% односно 4,9%) присутно је и на нивоу разменљивог сектора С-Прерађивачка индустрија у коме је остварено више од четвртине тих прихода и расхода (55.426 милиона динара односно 53.353 милиона динара) свих предузетника.

Профитабилно пословање предузетника на укупном нивоу у 2014. години праћено је позитивним резултатима који су исказани на нивоу свих сектора. Од укупно оствареног позитивног нето финансијског резултата свих предузетника, на неразмњљиве секторе се односе три петине или 3.016 милиона динара, а тај добитак је повећан у поређењу са прошлгодишњим за половину. На нивоу појединих сектора, највећи позитиван резултат исказали су предузетници у сектору С-Прерађивачка индустрија у износу од 1.801 милион динара и уз међугодишњи раст од 2,1%. Добитак у сектору Г-Трговина на велико и мало... већи је за 26,4% у поређењу са претходном годином и износи 1.395 милиона динара, док је добитак на нивоу сектора М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности више него дуплиран и износи 803 милиона динара.

У структури финансијских капацитета, такође, преовлађујуће је учешће неразмњљивих сектора, који располажу са 58.401 милион динара или 62,8% пословне имовине и са 14.651 милион динара или 55,3% капитала. Највећим делом пословне имовине располажу предузетници у сектору Г-Трговина на велико и мало... и то у износу од 34.095 милиона динара, а

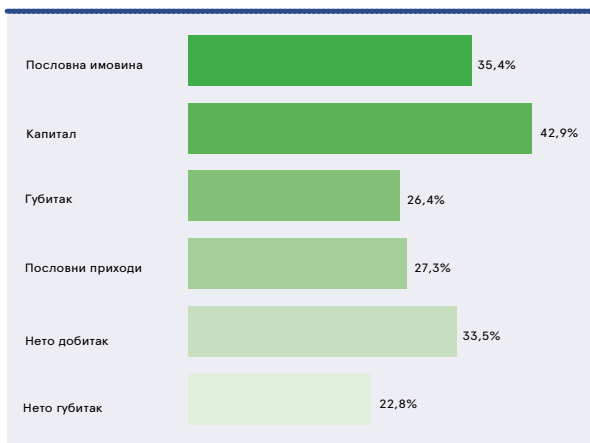
њихов капитал износи 8.074 милиона динара. Више од две петине капитала (11.377 милиона динара) сконцентрисано је код предузетника у сектору С-Прерађивачка индустрија, који истовремено располажу са 32.922 милиона динара пословне имовине. Поред њих, по висини пословне имовине и капитала издвајају се и предузетници у секторима Ф-Грађевинарство (7.084 милиона динара односно 1.498 милиона динара) и М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (4.054 милиона динара односно 1.537 милиона динара).

У оквиру поменутих сектора претежно су сконцентрисани и укупни губици предузетника. Највеће губитке бележе предузетници у сектору Г-Трговина на велико и мало... и то у износу од 1.288 милиона динара, а они су мањи за 16,6% у поређењу са претходном годином. На нивоу сектора С-Прерађивачка индустрија губици су порасли за 4,8% и износе 1.247 милиона динара, док су у сектору М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности они интензивније расли (33,6%) и износе 425 милиона динара. Предузетници у сектору Ф-Грађевинарство смањили су губитке за петину и они су исказани у износу од 511 милиона динара. При томе, нешто мање од три четвртине губитака носе предузетници у неразмњљивим секторима.

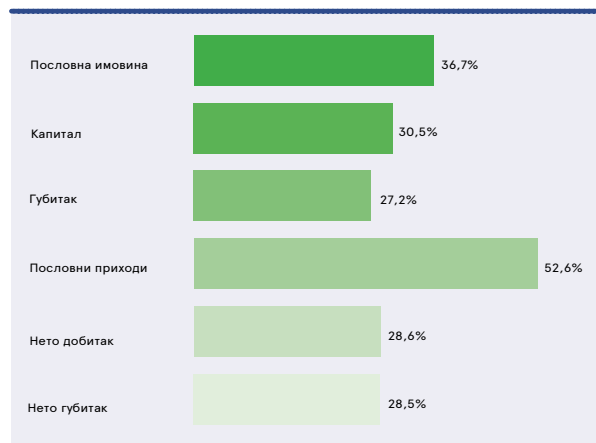
Пословање са позитивним нето обртним капиталом предузетника остварено је и на нивоу разменљивих и на нивоу неразмњљивих сектора. Највише дугорочног капитала за финансирање сталне имовине имали су предузетници у секторима Г-Трговина на велико и мало... (3.926 милиона динара) и С-Прерађивачка индустрија (1.676 милиона динара). Насупрот томе, у секторима I-Услуге смештаја и исхране и Н-Саобраћај и складиштење предузетници бележе највеће износе негативног нето бртног капитала (594 милиона динара односно 420 милиона динара).

Мањак дугорочног капитала за финансирање постигнутог обима пословања посебно је изражен код предузетника у секторима Г-Трговина на велико и мало... (15.210 милиона динара), што је нешто више од половине тог капитала који је недостајао свим предузетницима, а затим у секторима С-Прерађивачка индустрија (8.108 милиона динара) и Ф-Грађевинарство (2.179 милиона динара).

Графикон 18: Учешће предузетника из сектора С - Прерађивачка индустрија у укупним перформансама предузетника

Графикон 19: Учешће предузетника из сектора Г - Трговина на велико и мало у укупним перформансама предузетника

СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

I Табеле

1. Основни макроекономски показатељи
2. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава
3. Финансијски показатељи на нивоу привреде
4. Резултати пословања привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни губици привредних друштава
8. Структура прихода, расхода и резултата по појединим разменљивим секторима
9. Структура прихода, расхода и резултата по појединим неразменљивим секторима
10. Структура пословне имовине по појединим разменљивим секторима
11. Структура пословне имовине по појединим неразменљивим секторима
12. Структура извора финансирања по појединим разменљивим секторима
13. Структура извора финансирања по појединим неразменљивим секторима
14. Структура прихода, расхода и резултата по величини привредних друштава
15. Структура пословне имовине по величини привредних друштава
16. Структура извора финансирања по величини привредних друштава
17. Структура укупних прихода и укупних расхода сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији
18. Резултати пословања сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији
19. Структура пословне имовине сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији
20. Структура извора финансирања сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији
21. Укупни губици сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији
22. Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа
23. Резултати пословања јавних предузећа
24. Структура пословне имовине јавних предузећа
25. Структура извора финансирања јавних предузећа
26. Укупни губици јавних предузећа
27. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у реструктурирању
28. Резултати пословања привредних друштава у реструктурирању
29. Структура пословне имовине привредних друштава у реструктурирању

30. Структура извора финансирања привредних друштава у реструктурирању
31. Укупни губици привредних друштава у реструктурирању
32. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији
33. Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији
34. Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији
35. Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији
36. Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији
37. Структура укупних прихода и укупних расхода установа
38. Резултати пословања установа
39. Структура пословне имовине установа
40. Структура извора финансирања установа
41. Укупни губици установа
42. Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника
43. Резултати пословања предузетника
44. Структура пословне имовине предузетника
45. Структура извора финансирања предузетника
46. Укупни губици предузетника

II Графициони

1. Број привредних друштава и запослених по секторима
2. Број привредних друштава и запослених по величини привредних друштава
3. Структура пословних прихода привредних друштава
4. Структура пословних расхода привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни и пословни приходи по секторима
8. Укупни и пословни расходи по секторима
9. Пословна имовина по секторима
10. Укупни приходи привредних друштава по величини
11. Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде (у %)
12. Пословна имовина по величини привредних друштава
13. Учешће сегмента привредних друштава без јавних предузећа и привредних друштава у реструктурирању, стечају и ликвидацији у перформансама привреде (у %)
14. Учешће јавних предузећа у перформансама привреде (у%)
15. Учешће привредних друштава у реструктурирању у перформансама привреде (у%)
16. Учешће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде (у%)
17. Број предузетника и запослених по секторима
18. Учешће предузетника из сектора С-Прерађивачка индустрија у перформансама свих предузетника
19. Учешће предузетника из сектора G-Трговина на велико и мало...у перформансама свих предузетника

Република Србија
Агенција за
привредне регистре